VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2011. gada 24. martā *

Lietās T-443/08 un T-455/08

Freistaat Sachsen (Vācija),

Land Sachsen-Anhalt (Vācija),

ko pārstāv U. Soltēss [*U. Soltész*], advokāts,

prasītājas lietā T-443/08,

Mitteldeutsche Flughafen AG, Leipciga (Vācija),

Flughafen Leipzig-Halle GmbH, Leipciga,

ko pārstāv M. Nunjess-Millers [*M. Núñez-Müller*], advokāts,

prasītājas lietā T-455/08,

* Tiesvedības valoda — vācu.

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*] un B. Kleins [*B. Klein*], pārstāvji,

Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV **(*ADV*)**, ko pārstāv L. Gīsbertss [*L. Giesberts*], advokāts,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv K. Gross [*K. Gross*], B. Martenčuks [*B. Martenczuk*] un E. Rigīni [*E. Righini*], pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 2008. gada 23. jūlija Lēmumu 2008/948/EK par Vācijas Federatīvās Republikas pasākumiem par labu *DHL* un Leipcigas-Halles lidostai (OV L 346, 1. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja M. E. Martinša Ribeiru [*M. E. Martins Ribeiro*], tiesneši S. Papasavs [*S. Papasavvas*] (referents) un A. Ditrihs [*A. Dittrich*],

sekretāre K. Hīrena [*C. Heeren*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 2. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 *DHL* grupa (turpmāk tekstā — "*DHL*") ir viena no galvenajām grupām, kas darbojas ekspressūtījumu sektorā. Tā pilnībā pieder *Deutsche Post AG*.

2 Pēc pārrunām ar vairākām lidostām *DHL* 2005. gadā nolēma pārcelt savu gaisa pārvadājumu Eiropas darbības centru no Briseles (Beļģija) uz Leipcigu-Halli [*Leipzig-Halle*] (Vācija), sākot ar 2008. gadu.

3 Leipcigas-Halles lidostu apsaimnieko *Flughafen Leipzig-Halle GmbH* (turpmāk tekstā — "*FLH*"), kas ir *Mitteldeutsche Flughafen AG* (turpmāk tekstā — "*MF*") meitas sabiedrība. *MF* pieder 94 % no *FLH* kapitāla daļām. Pārējie *FLH* akcionāri ir *Land Saxen* [Saksijas federālā zeme] (ar 5,5 %), *Landkreis Nordsachsen* [Ziemeļsaksijas federālā zeme] (ar 0,25 %) un *Schkeuditz* [Škeidicas] pilsēta (ar 0,25 %). *MF* akcionāri ir *Land Saxen* (ar 76,64 %) un *Land Saxen-Anhalt* [Saksijas-Anhaltes federālā zeme] (ar 18,54 %), kā arī Drēzdenes pilsēta (ar 2,52 %), Halles pilsēta (ar 0,2 %) un Leipcigas pilsēta (ar 2,1 %). *MF* nav privātu akcionāru.

4 2004. gada 4. novembrī *MF* nolēma būvēt jaunu dienvidu skrejceļu (turpmāk tekstā — "dienvidu skrejceļš"). To bija paredzēts finansēt ar kapitāla ieguldījumu EUR 350 miljonu apmērā, ko *MF* publiskie akcionāri ieguldīs *MF* vai *FLH* (turpmāk tekstā — "kapitāla ieguldījums").

5 2005. gada 21. septembrī *FLH*, *MF* un *DHL Hub Leipzig GmbH* parakstīja pamatnolīgumu (turpmāk tekstā — "pamatnolīgums"). Saskaņā ar pamatnolīgumu *FLH* pienākums ir uzbūvēt dienvidu skrejceļu un šā nolīguma darbības laikā īstenot arī pārējās apņemšanās. To starpā ietilpst pastāvīgi nodrošināt lidojumus uz dienvidu skrejceļa 24 stundas diennaktī un 7 dienas nedēļā un nodrošināt, lai vismaz 90 % no gaisa pārvadājumiem, ko veic *DHL* vai kas tiek veikti *DHL* labā, būtu iespējams realizēt, izmantojot šo skrejceļu jebkurā brīdī. Pamatnolīgumā ir atrunāti nosacījumi, kurus *FLH* un *MF* garantē jaunā darbības centra būvniecības uzsākšanai un ekspluatācijai, kā arī turpmākajai darbībai. Turklāt tas ietver papildu nosacījumus par darbības apstākļiem, lidostas nodevām un zemes īpašuma nomu. Saistībā ar garantijām pēc jaunā darbības centra ekspluatācijas uzsākšanas pamatnolīgumā ir paredzēts, ka, ja *FLH* pēc jaunā darbības centra ekspluatācijas uzsākšanas neievēro šajā pamatnolīgumā ietvertos nosacījumus, *FLH* un *MF* pienākums ir izmaksāt zaudējumu atlīdzību par visiem kaitējumiem un zaudējumiem, kas radušies *DHL Hub Leipzig*. Gadījumā, ja tiek ievērojami ierobežota tās saimnieciskā darbība, *DHL Hub Leipzig* ir arī tiesības pamatnolīgumu uzteikt un pieprasīt zaudējumu atlīdzību par visām tiešajām un netiešajām izmaksām, kas veidojas centra pārvietošanas uz citu lidostu rezultātā. Ja *DHL Hub Leipzig* būtu spiesta pārcelties uz citu lidostu tādēļ, ka iestādes ir noteikušas aizliegumu veikt lidojumus naktīs, *FLH* būtu arī pienākums atlīdzināt *DHL Hub Leipzig* radušos zaudējumus.

6 2005. gada 21. decembrī *Land Saxen* izsniedza garantijas vēstuli par labu *FLH* un *DHL Hub Leipzig* (turpmāk tekstā — "garantijas vēstule"). Šajā vēstulē bija paredzēts garantēt *FLH* finansiālo saistību izpildi visa pamatnolīguma darbības laikā, kā arī gadījumos, kad *DHL Hub Leipzig* vairs nevarēs izmantot lidostu atbilstoši plānam, *Land Saxen* apņēmās tai izmaksāt zaudējumu atlīdzību.

7 2006. gada 5. aprīlī Vācijas Federatīvā Republika atbilstoši Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88. panta] piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 2. panta 1. punktam paziņoja Komisijai par pamatnolīgumu un garantijas vēstuli.

8 2006. gada 27. aprīlī Komisija pieprasīja papildu informāciju, ko Vācijas iestādes tai iesniedza 2006. gada 24. jūlijā.

9 2006. gada 26. jūlijā un 21. augustā notika sanāksmes, kurās piedalījās Komisijas dienesti, *FLH*, *MF*, *DHL* un Vācijas iestādes.

10 Komisija ar 2006. gada 23. novembrī datētu vēstuli informēja Vācijas Federatīvo Republiku par savu lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Šis lēmums attiecās uz pamatnolīgumu, garantijas vēstuli, kā arī uz kapitāla ieguldījumu. Minētais lēmums, kā arī uzaicinājums ieinteresētajām personām iesniegt to apsvērumus par paredzētajiem pasākumiem tika publicēts 2007. gada 2. marta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 48, 7. lpp.).

11 2007. gada 23. februārī Vācijas Federatīvā Republika iesniedza savus apsvērumus. Komisija no ieinteresētajām trešām personām saņēma apsvērumus, kurus tā ar 2007. gada 16. maija vēstuli iesniedza Vācijas iestādēm, dodot tām iespēju mēneša laikā iesniegt par tiem komentārus. Vācijas iestāžu apsvērumi tika iesniegti Komisijai ar 2007. gada 13. jūnija vēstuli.

12 Pēc Vācijas Federatīvās Republikas lūguma 2007. gada 18. jūnijā un 25. septembrī tika noturētas sanāksmes. Pēc šīm sanāksmēm Vācijas iestādes 2007. gada 19. oktobrī, 7. un 18. decembrī, kā arī 2008. gada 17. martā un 9. aprīlī iesniedza Komisijai papildu informāciju.

Lēmums

13 2008. gada 23. jūlijā Komisija pieņēma Lēmumu 2008/948/EK par Vācijas Federatīvās Republikas pasākumiem par labu *DHL* un Leipcigas-Halles lidostai (OV L 346, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Lēmums").

14 Saistībā ar kapitāla ieguldījumu Komisija Lēmumā noteica, ka saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu valsts atbalsts EUR 350 miljonu apmērā, ko Vācijas Federatīvā Republika vēlas piešķirt *FLH* jaunā dienvidu skrejceļa un tam nepieciešamās lidostas infrastruktūras būvniecībai, ir saderīgs ar kopējo tirgu.

15 Saistībā ar pamatnolīgumu un garantijas vēstuli Komisija atzina, ka, pirmkārt, šajā nolīgumā piešķirtās neierobežotās garantijas un, otrkārt, minētā vēstule ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, jo *Land Saxen*, *MF* un *FLH* ir sniegušas garantijas *DHL* darbības riskiem ar tādiem nosacījumiem, kādus privāts ieguldītājs, kas

darbojas normālos tirgus apstākļos (turpmāk tekstā — "privāts ieguldītājs"), neakceptētu. Ņemot vērā to, ka *DHL* jau bija saņēmusi maksimālo atbalsta summu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunktā pieļaujamo ieguldījumu apjomu, Komisija secināja, ka pamatnolīguma neierobežotās garantijas un garantijas vēstule nav saderīga ar kopējo tirgu.

16 Lēmuma rezolutīvā daļa ir izteikta šādā redakcijā:

"*1. pants*

Saskaņā ar [EKL] 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu valsts atbalsts [EUR 350 miljonu apmērā], ko Vācija[s] [Federatīvā Republika] vēlas piešķirt Leipcigas[-Halles] lidostai jaunā dienvidu skrejceļa un tam nepieciešamās lidostas infrastruktūras būvniecībai, ir saderīgs ar kopējo tirgu.

2. pants

Valsts atbalsts, ko Vācija[s] [Federatīvā Republika] vēlas piešķirt *DHL* ar garantijas vēstuli, nav saderīgs ar kopējo tirgu. Tāpēc šo atbalstu nedrīkst piešķirt.

3. pants

Vācijas [Federatīvās Republikas] valsts atbalsts par labu *DHL*, ko tā vēlas piešķirt, uzņemoties neierobežotas garantijas (atbilstoši pamatnolīguma 8. un 9. sadaļai), nav saderīgs ar kopējo tirgu. Tādējādi pamatnolīgumā paredzētās neierobežotās garantijas ir jāatceļ.

4. pants

Vācija[s] [Federatīvā Republika] atgūst 3. pantā norādītā atbalsta to daļu, kas jau ir piešķirta *DHL* (t.i., garantijas maksu par laikposmu no 2007. gada 1. oktobra līdz neierobežoto garantiju atcelšanai).

[..]"

Fakti pēc lēmuma pieņemšanas

17 2008. gada 18. un 27. novembrī *MF* un *FLH* akcionāri noslēdza līgumus par dienvidu skrejceļa finansēšanu EUR 350 miljonu apmērā.

18 Vācijas iestādes ar 2008. gada 23. decembra vēstuli paziņoja par šiem līgumiem Komisijai.

19 Šis paziņojums ir reģistrēts ar numuru N 665/2008.

20 2009. gada 30. septembrī pēc sarakstes un sanāksmēm, kas notika ar Vācijas iestādēm, Komisija pieņēma Lēmumu C(2009) 7185 par valsts atbalstu Nr. 665/2008 (Vācija — Leipcigas-Halles lidosta), ar kuru Komisija atzina, ka paziņotais pasākums nav jauns atbalsts Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta nozīmē. Tā būtībā apgalvoja, ka, pirmkārt, ņemot vērā to, ka Vācijas iestādes ir apstiprinājušas, ka šajā paziņojumā ir runa par tiem pašiem finanšu pasākumiem, kas jau ir atļauti ar Lēmumu, minētais paziņojums attiecas uz jau atļautu atbalstu minētās regulas 1. panta b) punkta ii) daļas nozīmē un, otrkārt, ka šis paziņojums neattiecas uz jau pastāvoša atbalsta grozījumiem šīs regulas 4. panta 1. punkta nozīmē.

Tiesvedība

21 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2008. gada 6. oktobrī, prasītājas — *Freistaat Sachsen*, *Land Sachsen-Anhalt*, *MF* un *FLH* — cēla šīs prasības.

22 Ar dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2009. gada 28. janvārī, Vācijas Federatīvā Republika lūdza atļauju iestāties šajās lietās prasītāju prasījumu atbalstam.

23 Ar dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2009. gada 30. janvārī *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV* [Vācijas pasažieru lidostu arodbiedrība] (turpmāk tekstā — "*ADV*") lūdza atļauju iestāties šajās lietās prasītāju prasījumu atbalstam.

24 Ar 2009. gada 30. marta rīkojumu Vispārējās tiesas astotās palātas priekšsēdētāja apmierināja Vācijas Federatīvās Republikas un *ADV* pieteikumus par iestāšanos lietā.

25 *ADV* savus iestāšanās rakstus iesniedza 2009. gada 11. maijā. Vācijas Federatīvā Republika savu iestāšanās rakstu noteiktajā termiņā neiesniedza.

26 Prasītājas savus apsvērumus par *ADV* iestāšanās rakstiem iesniedza 2009. gada 26. maijā (attiecībā uz lietu T-455/08) un 27. maijā (attiecībā uz lietu T-443/09).

27 Komisija savus apsvērumus par *ADV* iestāšanās rakstiem iesniedza 2009. gada 29. jūlijā.

28 Ar 2010. gada 24. jūnija rīkojumu Vispārējās tiesas astotās palātas priekšsēdētāja pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas nolēma apvienot šīs lietas mutvārdu procesā.

29 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (astotā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu.

30 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausītas 2010. gada 2. jūlija tiesas sēdē, kurā Vācijas Federatīvā Republika nepiedalījās. Šajā gadījumā lietas dalībnieki uzrādīja arī *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) 2003. gada 4. aprīļa spriedumu, ko Vispārējā tiesa nolēma pievienot lietas materiāliem.

31 Pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas tiesas sēdē šajā jautājumā Vispārējā tiesa uzskata, ka šīs lietas ir jāapvieno saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 50. pantu.

Lietas dalībnieku prasījumi

32 Prasītāju, kuras atbalsta *ADV*, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt Lēmuma 1. pantu tiktāl, ciktāl Komisija tajā konstatējusi, ka, pirmkārt, kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē un, otrkārt, ka šī valsts atbalsta apmērs ir EUR 350 miljoni;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

33 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

34 Savos apsvērumos par *ADV* iestāšanās rakstiem Komisija arī lūdz Vispārējo tiesu piespriest *ADV* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar iestāšanos lietā.

Par pieņemamību

35 Lai arī Komisija nav izvirzījusi formālu iebildi par nepieņemamību, tā norāda, ka prasība lietā T-443/08 ir nepieņemama, jo prasītājas šajā lietā nav skartas individuāli un tām nav intereses celt prasību, bet prasītājas šo viedokli apstrīd. Šajā ziņā lietas dalībnieces iebilst arī pret Lēmuma tiesiskajām sekām.

36 Vispārējā tiesa uzskata, ka vispirms lietderīgi ir izvērtēt iebildi par nepieņemamību, kas izriet no intereses celt prasību neesamības.

Lietas dalībnieku argumenti

37 Vispirms saistībā ar Lēmuma tiesiskajām sekām prasītājas lietā T-443/08, pirmkārt, apgalvo, ka kapitāla ieguldījuma kvalificēšana par valsts atbalstu nozīmējot, ka šis kapitāla ieguldījums atbilstoši Vācijas tiesībām ir spēkā neesošs. No *Bundesgerichtshof* judikatūras izrietot, ka līgums, ar ko piešķir atbalstu, pirms šis atbalsts ir paziņots,

neizbēgami ir spēkā neesošs saskaņā ar Vācijas Civilkodeksa 134. pantu tādēļ, ka tādējādi tiek pārkāpts EKL 88. panta 3. punkta trešais teikums. Šādu spēkā neesamību *a posteriori* nevarot novērst ar Komisijas lēmumu, ar kuru valsts atbalsts ir atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu, vai ar līgumu, kurā šis spēkā neesošais pasākums ir apstiprināts. Turklāt pretēji tam, ko norādījusi Komisija, šī spēkā neesamība neatņemot Lēmumam tā lietderīgo iedarbību. Faktam, ka ir atzīta šāda spēkā neesamība, esot preventīva un tātad brīdinoša iedarbība, pastiprinot EKL 88. panta 3. punktā paredzētā īstenošanas aizlieguma iedarbību.

38 Otrkārt, prasītājas lietā T-443/08 atklāj, kādas sekas varētu izraisīt kapitāla ieguldījuma spēkā neesamība it īpaši attiecībā uz sabiedrību tiesībām un maksātnespēju. Pirmkārt, tās norāda, ka, ja Lēmums būtu galīgs, *FLH* un *MF* draudētu maksātnespēja. Kapitāla ieguldījuma spēkā neesamība nozīmētu pienākumu samaksāt augstus procentu maksājumus par laika posmu starp valsts atbalsta piešķiršanu un Lēmuma pieņemšanu, un prasību atmaksāt valsts atbalstu EUR 350 miljonu apmērā. Šī pēdējā prasība varētu izraisīt *FLH* maksātnespēju. Šajā ziņā, runājot par faktu, ka Savienības tiesībās nav noteikts pienākums atmaksāt visu valsts atbalsta summu, prasītājas lietā T-443/08 iebilst, ka tas nenozīmējot, ka šāda atmaksa ir aizliegta, ja dalībvalstis var izpildīt savus pienākumus saskaņā ar Eiropas Savienības tiesībām, paveicot vairāk, nekā tām noteikts šajās tiesībās. *FLH* maksātnespēja varētu izraisīt arī *MF* maksātnespēju, ņemot vērā to, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām tai būtu pienākums segt savas meitas sabiedrības gada deficītu. *MF* maksātnespēja savukārt varētu izraisīt citu meitas sabiedrību maksātnespēju saskaņā ar starp *MF* un tās meitas sabiedrībām noslēgtajiem līgumiem, kuros paredzēta savstarpēja ienākumu kontrole un pārskaitīšana. Otrkārt, prasītājas lietā T-443/08 norāda, ka *FLH* maksātnespēja varētu radīt situāciju, ka Leipcigas-Halles lidostai tiktu atņemta tās darbības licence. Saskaņā ar Vācijas tiesībām licenci atsauc, ja netiek izpildīti licences piešķiršanas nosacījumi, tostarp attiecībā uz lidostas darbības ekonomisko rentabilitāti. Tāda būtu situācija *FLH* maksātnespējas gadījumā. Bez darbības licences lidostai draudētu tās slēgšana, kas saistīta ar lielu skaitu darbavietu zaudēšanu. Treškārt, prasītājas lietā T-443/08 paredz arī, ka kapitāla ieguldījuma spēkā neesamība varētu atstāt sekas uz *FLH* un *MF* gada pārskatiem un to labojumiem, kā arī to vadības pienākuma paziņot par uzņēmumu maksātnespēju iespējamo pārkāpumu. Ceturtkārt, prasītājas norāda, ka *FLH* un *MF*

vadībai atbilstoši Vācijas tiesībām varētu iestāties civiltiesiskā atbildība tādēļ, ka tiktu pārtraukti maksājumi, vai arī sabiedrības pārāk lielo parādsaistību dēļ.

39 Turklāt prasītājas lietā T-443/08 apgalvo, ka tām šajā gadījumā esot interese celt prasību.

40 Pirmām kārtām, tās apgalvo, ka, ja ar Komisijas lēmumu netiek apmierināti to personu lūgumi, kuras ir piedalījušās administratīvajā procesā, tad pastāvot interese celt prasību. Šajā gadījumā administratīvā procesa laikā prasītājas lietā T-443/08 aizstāvēja viedokli, saskaņā ar kuru infrastruktūras finansēšana nav valsts atbalsts, lai gan Komisija tam nepiekrīt. Saskaņā ar prasītāju viedokli valsts atbalsta apstiprināšana atšķiroties no konstatējuma, ka neviens atbalsts nav bijis piešķirts. Turklāt pasākuma kvalificēšana par atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē esot svarīga, jo tā dod Komisijai plašu rīcības brīvību izvērtēt, vai pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu EKL 87. panta 3. punkta nozīmē un pakļauj tās atļauju atsevišķiem nosacījumiem. Visbeidzot apstāklis, ka Komisija, atļaujot kādu pasākumu, var atņemt ieinteresētajai personai tiesības vērsties tiesā, neesot saderīgs ar Līgumos paredzēto tiesību vērsties tiesā sistēmu.

41 Otrām kārtām, prasītājas lietā T-443/08 apgalvo, ka kapitāla ieguldījuma kvalificēšana par valsts atbalstu rada tām būtiskas nelabvēlīgas sekas, kuras novērst varētu tikai Lēmuma daļēja atcelšana.

42 Šajā ziņā, pirmkārt, tās apgalvo, ka saskaņā ar judikatūru pasākuma kvalificēšana par valsts atbalstu ir nelabvēlīgs akts. Līdz ar to tāda lēmuma atcelšana, kas attiecas it īpaši uz pasākuma kvalificēšanu par valsts atbalstu, varētu radīt interesi celt prasību, tostarp arī, ja atbalsts vēlāk tiktu atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu. No judikatūras arī izriet, ka interesi celt prasību var atzīt, ja Komisijas lēmums sākotnēji šķietami piešķir

priekšrocības, bet vēlāk izrādās, ka tas ir nelabvēlīgs tādēļ, ka tajā nav iekļauti kādi fakti. Visbeidzot šī gadījuma īpatnība salīdzinājumā ar visierobežojošāko judikatūru saskaņā ar Vācijas tiesībām izrietot no seku, kas rodas, pārkāpjot pienākumu paziņot par kapitāla ieguldījumu, neparedzamā rakstura (skat. iepriekš 38. punktu).

43 Otrkārt, prasītājas lietā T-443 apgalvo, ka pastāvot šaubas attiecībā uz valsts atbalsta apmēru. Patiesībā, neskatoties uz to, ka Komisija uzskata, ka uz visu kapitāla ieguldījumu EUR 350 miljonu apmērā neattiecas noteikumi, kas regulē valsts atbalstu, jo daži izdevumi attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas uzdevumu, tā tomēr Lēmuma 1. pantā ir norādījusi, ka valsts atbalsts EUR 350 miljonu apmērā ir saderīgs ar kopējo tirgu. Līdz ar to jautājums par to, uz kādu daļu no šīs summas neattiecas noteikumi, kas regulē valsts atbalstu, paliek atklāts. Tomēr kapitāla ieguldījuma spēkā neesamība saskaņā ar valsts tiesībām, kā arī šīs spēkā neesamības sekas attiecoties tikai uz to summas daļu, kas uzskatāma par valsts atbalstu. Tā kā nepastāv nekādas norādes, ieinteresētās personas nevarot zināt, uz kādu summu attiecas EKL 87. pants un kāds ir attiecīgo seku apmērs. Saskaņā ar prasītāju lietā T-443/08 viedokli, tas rada tiesisko nedrošību, kas tieši izriet no šī Lēmuma. Līdz ar to, trūkstot norādēm Lēmumā, prasītājas lietā T-443/08 nevarot tiesas ceļā precizēt sekas, kas izriet no Vācijas tiesībām, un tikai Vispārējās tiesas spriedums tām ļautu turpmāk rīkoties atbilstoši spēkā esošajiem noteikumiem.

44 Saistībā ar Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru nepastāv prasītāju tiesību aizskārums, prasītājas lietā T-443/08 atgādina, ka kapitāla ieguldījuma kvalificēšana par valsts atbalstu padara par spēkā neesošu līgumu, kas ir šī kapitāla ieguldījuma pamatā, ar no šīs situācijas izrietošajām negatīvajām sekām. Turklāt šāda kvalificēšana nozīmējot EKL 88. panta 3. punkta pārkāpumu un tātad "tiesiskuma trūkumu". Turklāt minētā kvalificēšana apdraudot prasītāju lietā T-443/08 tiesisko situāciju tiktāl, ciktāl tām esot jāpaziņo Komisijai par turpmāko lidostas infrastruktūras finansēšanu. Bez

tam no šīs kvalificēšanas esot atkarīgs arī tas, vai uz šādu finansēšanu attiecas EK līguma noteikumi un vai Komisijai ir EKL 88. pantā paredzētās pilnvaras. Pirmkārt, pasākumi, kas ir valsts atbalsts, ir pakļauti citiem noteikumiem nekā tie, kas nav valsts atbalsts. Otrkārt, tā kā atļautais atbalsts ir jau pastāvošs atbalsts, jebkuras izmaiņas infrastruktūras finansēšanā ir jāpaziņo. Visbeidzot attiecīgā kvalificēšana varot negatīvi ietekmēt turpmāko atbalstu tiesiskumu tādēļ, ka tā nozīmē šo atbalstu uzkrāšanos.

45 Komisija apstrīd prasītāju lietā T-443/08 veikto tiesisko seku raksturojumu un apgalvo, ka tām neesot intereses celt prasību saistībā ar Lēmuma 1. pantu.

Vispārējās tiesas vērtējums

46 Ir jāatgādina, ka prasība atcelt tiesību aktu, ko ir iesniegusi fiziska vai juridiska persona, ir pieņemama tikai tad, ja šī persona ir ieinteresēta apstrīdētā akta atcelšanā. Šai interesei jārodas un jāpastāv un tā tiek novērtēta attiecībā uz dienu, kad prasība tiek celta (Pirmās instances tiesas 2005. gada 14. aprīļa spriedums lietā T-141/03 *Sniace*/Komisija, Krājums, II-1197. lpp., 25. punkts, un 2007. gada 20. septembra spriedums lietā T-136/05 *Salvat père & fils* u.c./Komisija, Krājums, II-4063. lpp., 34. punkts).

47 Šajā gadījumā prasītājas lietā T-443/08 lūdz atcelt Lēmuma 1. punktu tiktāl, ciktāl tajā ir konstatēts, pirmkārt, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē un, otrkārt, ka šī valsts atbalsta apmērs ir EUR 350 miljoni.

48 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar minēto pantu valsts atbalsts EUR 350 miljonu apmērā, ko Vācijas Federatīvā Republika vēlas piešķirt Leipcigas-Halles lidostai dienvidu skrejceļa un tam nepieciešamās lidostas infrastruktūras būvniecībai, ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

49 Tomēr tas vien, ka ar Lēmumu atbalsts ir atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu un tātad principā prasītājām lietā T-443/08 tas nav nelabvēlīgs, neatbrīvo Savienības tiesu no pienākuma pārbaudīt, vai Komisijas vērtējums rada saistošas juridiskas sekas, kas var skart šo prasītāju intereses (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 30. janvāra spriedumu lietā T-212/00 *Nuove Industrie Molisane*/Komisija, *Recueil*, II-347. lpp., 38. punkts, un spriedumu lietā *Salvat père & fils* u.c./Komisija, minēts iepriekš 46. punktā, 36. punkts).

50 Pirmām kārtām, prasītājas lietā T-443/08 ir izvirzījušas procesuāla rakstura argumentus. Šādā kontekstā tās, pirmkārt, apgalvo, ka ar Lēmumu netika apmierināti to lūgumi, kas tika iesniegti administratīvā procesa laikā. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta kontroles procedūra, ņemot vērā tās vispārējo uzbūvi, ir procedūra pret dalībvalsti, kura ir atbildīga par atbalsta piešķiršanu (Tiesas 2002. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp., 81. punkts; šajā ziņā skat. arī Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedumu lietā 234/84 Beļģija/Komisija, *Recueil*, 2263. lpp., 29. punkts). Uzņēmumus atbalsta saņēmējus un teritoriālas kvazivalstiskas vienības, kas piešķir atbalstu, tāpat kā visus atbalsta saņēmēju konkurentus šajā procesā uzskata tikai par "ieinteresētajām personām" (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale un Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, *Recueil*, II-435. lpp., 122. punkts un tajā minētā judikatūra), un judikatūra piešķir šīm ieinteresētajām personām informācijas avotu lomu (spriedums lietā *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, minēts iepriekš, 125. punkts). Līdz ar to fakts, ka Lēmums neatbilst prasītāju lietā T-443/08 administratīvā procesa laikā izvirzītajam viedoklim, pats par sevi nerada nekādas saistošas

tiesiskās sekas, kas varētu ietekmēt to intereses. Tādējādi tas pats par sevi nevar būt pamats to interesei celt prasību.

51 Otrkārt, arguments saistībā ar to, ka kapitāla ieguldījuma kvalificēšana par valsts atbalstu nozīmētu to, ka prasītājām lietā T-443/08 ir jāpaziņo par lidostu infrastruktūras finansēšanu nākotnē, ir jānoraida. Būtībā pienākums paziņot tādus pasākumus, kas ir valsts atbalsts, tieši izriet no EK līguma un it īpaši EKL 88. panta 3. punkta, nevis no Lēmuma, kurā, ņemot vērā esošos apstākļus, ir konstatēts, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts.

52 Treškārt, saistībā ar argumentu, saskaņā ar kuru, pamatojoties uz minēto kvalificēšanu, Komisija varēja īstenot savas pilnvaras, kas tai piešķirtas saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, un pārbaudīt attiecīgā atbalsta saderību, vispirms ir jānorāda, ka fakts, ka Komisija pēc attiecīgā pasākuma kvalificēšanas par valsts atbalstu var pārbaudīt tā saderību ar kopējo tirgu, viens pats nav izšķirošais, lai noteiktu interesi celt prasību gadījumā, ja Komisija bez nosacījumiem ir atzinusi, ka minētais atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, ko būtībā nevar uzskatīt par nelabvēlīgu aktu, kā tas izriet no iepriekš 49. punktā minētās judikatūras.

53 Turklāt par neatbilstošiem ir jāatzīst prasītāju lietā T-443/08 izvirzītie argumenti tiktāl, ciktāl tie attiecas uz noteikumiem, kas regulē pastāvošu atbalstu shēmu, un no tiem izrietošajiem pienākumiem un it īpaši pienākumu iesniegt gada ziņojumus par šo shēmu. Kapitāla ieguldījums ir individuāls atbalsts, nevis atbalstu shēma, jo, tiklīdz tas apstiprināts, to vairs nevar uzskatīt par pastāvošu atbalstu shēmu. Līdz ar to uz šo lietu neattiecas noteikumi, kas ir piemērojami pastāvošu atbalstu shēmām un no tiem izrietošajiem pienākumiem.

54 Visbeidzot ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru attiecīgā kvalificēšana varētu ietekmēt turpmākos atbalstus normas par atbalstu pārklāšanās novēršanu piemērošanas dēļ. Prasītājas lietā T-443/08 nav atsaukušās ne uz vienu noteikumu, kurš lidostu infrastruktūras jomā aizliegtu atbalstu pārklāšanās laikā. Turklāt ne Komisijas paziņojumā par to, kā piemērot EKL 87. un 88. pantu, kā arī EEZ līguma 61. pantu par valsts atbalstu aviācijas nozarē (OV 1994, C 350, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "1994. gada paziņojums"), ne arī Kopienas vadlīnijās par lidostu finansēšanu un valsts atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālām lidostām (OV 2005, C 312, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "2005. gada vadlīnijas"), nav ietverti noteikumi par antikumulatīvo normu saistībā ar valsts atbalstu par labu lidostu infrastruktūrai.

55 Ceturtkārt, saistībā ar argumentu, saskaņā ar kuru Komisija, atļaujot kapitāla ieguldījumu, nevar prasītajām lietā T-443/08 aizliegt iesniegt prasību par šī kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu, ir jāatgādina, ka Eiropas Savienība ir tiesiska kopiena, kurā tās institūcijas ir pakļautas to izdoto aktu atbilstības EK līgumam un vispārējiem tiesību principiem, tai skaitā pamattiesībām, kontrolei. Tādējādi privātpersonām jābauda efektīva savu tiesību, kas tām izriet no Savienības tiesiskās kārtības, aizsardzība tiesā, jo tiesības uz šādu aizsardzību pieder pie vispārējiem tiesību principiem, kas izriet no dalībvalstīm kopīgām konstitucionālām tradīcijām. Šīs tiesības nostiprina arī 1950. gada 4. novembrī Roma parakstītās Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13. pants (Tiesas 1986. gada 15. maija spriedums lietā 222/84 *Johnston*, *Recueil*, 1651. lpp., 18. punkts; 2001. gada 27. novembra spriedums lietā C-424/99 Komisija/Austrija, *Recueil*, I-9285. lpp., 45. punkts, un 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, *Recueil*, I-6677. lpp., 38. un 39. punkts). Tomēr šajā gadījumā prasītājām lietā T-443/08 nekādā veidā netiek liegta efektīva tiesību aizsardzība tiesā. Patiesībā, pat ja šī prasība tiktu atzīta par nepieņemamu, nekas tām neliedz tiesvedības valsts tiesā ietvaros, kurā tām varētu tikt lūgts atzīt iespējamās kapitāla ieguldījuma spēkā neesamības sekas, uz ko tās atsaucas, ieteikt valsts tiesai iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, lai apstrīdētu Lēmuma spēkā esamību,

tiktāl, ciktāl tajā konstatēts, ka attiecīgais pasākums ir atbalsts (šajā ziņā skat. spriedumu lietā *Sniace*/Komisija, minēts iepriekš 46. punktā, 40. punkts un tajā minētā judikatūra) un ka minētā atbalsta apmērs ir EUR 350 miljoni.

56 Otrām kārtām, prasītājas lietā T-443/08 atsaucas uz būtiskām negatīvām sekām, kas saistītas ar kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu. Šajā ziņā tās, pirmkārt, pamatojas uz neparedzamām tiesiskām sekām, kas izriet no šādas kvalificēšanas, un, otrkārt, uz neskaidrībām saistībā ar atbalsta summu.

57 Kas attiecas, pirmkārt, uz minēto neparedzamo raksturu, ir jākonstatē, ka ar to nevar pamatot prasītāju lietā T-443/08 interesi celt prasību.

58 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka prasītājs nevar atsaukties uz nekonkrētām situācijām nākotnē, lai pamatotu savu interesi prasīt atcelt apstrīdēto aktu (Pirmās instances tiesas 1992. gada 17. septembra spriedums lietā T-138/89 *NBV* un *NVB*/Komisija, *Recueil*, II-2181. lpp., 33. punkts; spriedums lietā *Sniace*/Komisija, minēts iepriekš 46. punktā, 26. punkts, un spriedums lietā *Salvat père &* fils u.c./Komisija, minēts iepriekš 46. punktā, 47. punkts).

59 Prasītājas lietā T-443/08 ir tikai apgalvojušas, ka saskaņā ar *Bundesgerichtshof* judikatūru attiecībā uz nelikumīgiem atbalstiem kapitāla ieguldījuma kvalificēšana par valsts atbalstu saskaņā ar Vācijas tiesībām padara to par neatgriezeniski spēkā neesošu, un ir atspoguļojušas "iespējamās" sekas. Tomēr tās nav iesniegušas nevienu pierādījumu, kas ļautu secināt, ka izvirzītā spēkā neesamība un tās iespējamās sekas šajā gadījumā nozīmētu radušos un pastāvošu interesi celt prasību judikatūras nozīmē.

60 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja atbalsts tā saņēmējam ir piešķirts, neievērojot EKL 88. panta 3. punkta pēdējo teikumu, valsts tiesai pēc cita tirgus dalībnieka pieprasījuma var būt pienākums lemt par īstenošanas pasākumu spēkā esamību un par piešķirtā finanšu atbalsta atgūšanu arī pēc tam, kad Komisija ir pieņēmusi pozitīvu lēmumu. No Tiesas 2008. gada 12. februāra sprieduma lietā C-199/06 *CELF* un *ministre de la Culture et de la Communication* (Krājums, I-469. lpp., 46. punkts; turpmāk tekstā — "spriedums lietā *CELF*") izriet, ka šādā gadījumā Savienības tiesības valsts tiesai nosaka pienākumu lemt par piemērotiem pasākumiem, lai efektīvi novērstu nelikumību sekas, bet, pat ja nav ārkārtas apstākļu, tās valsts tiesai nenosaka pienākumu pilnīgi atgūt nelikumīgo atbalstu. Šajā pat gadījumā valsts tiesai ir pienākums, piemērojot Savienības tiesības, atbalsta saņēmējam piespriest procentu maksājumu par visu nelikumības periodu. Saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu šī tiesa vajadzības gadījumā var piespriest arī nelikumīgā atbalsta atgūšanu, neierobežojot dalībvalsts tiesības vēlāk īstenot šo atbalstu no jauna. Tāpat tai var nākties apmierināt prasības par tādu zaudējumu atlīdzību, kas radušies atbalsta nelikumības dēļ. Kā šķiet, ja atbalsts tiek nelikumīgi īstenots pirms pozitīva Komisijas lēmuma, Savienības tiesības pieļauj, ka atbalsta saņēmējs var gan prasīt samaksāt pienākošos atbalstu nākotnē, gan saglabāt tā rīcībā atbalstu, kas piešķirts pirms pozitīva lēmuma pieņemšanas, ievērojot sekas, kas izriet no priekšlaicīgi piešķirtā atbalsta nelikumības apstākļos, kas precizēti spriedumā lietā *CELF* (skat. Tiesas 2008. gada 18. decembra spriedumu lietā C-387/07 *Wienstrom*, Krājums, I-10393. lpp., 27.–30. punkts un tajos minētā judikatūra).

61 Šajā gadījumā, pirmām kārtām, attiecībā uz iespējamo kapitāla ieguldījuma spēkā neesamību, nespriežot par kapitāla ieguldījuma nelikumības sekām saskaņā ar Vācijas tiesībām, ir jāatzīmē, ka prasītājas lietā T-443/08 nav norādījušas, kādā veidā, izņemot iespējamās sekas, kas izrietētu no šīs spēkā neesamības (skat. iepriekš 62. punktu), šī spēkā neesamība kā tāda varētu ietekmēt prasītāju intereses iepriekš 46. punktā minētās judikatūras nozīmē.

62 Otrām kārtām, prasītāju lietā T-443/08 argumentācija saistībā ar iespējamām spēkā neesamības sekām ir jānoraida. Minētās sekas, pat ja tās tiktu pierādītas, tieši neattiecas uz šīm prasītājām, bet gan uz *FLH* un *MF*. Turklāt, kā arī to ir norādījušas *FLH* un *MF*, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu, tās ir viņas, nevis prasītājas lietā T-443/08, kam bija pienākums maksāt procentu maksājumus no kapitāla ieguldījuma summas laika posmā no kapitāla ieguldījuma piešķiršanas līdz apstrīdētā lēmuma pieņemšanai saskaņā ar spriedumu lietā *CELF*, kā Komisija norādījusi savā 2009. gada 30. septembra lēmumā (skat. iepriekš 20. punktu). Prasības atcelt tiesību aktu, ko cēlusi fiziska vai juridiska persona, pieņemamība ir atkarīga no nosacījuma, vai attiecīgā persona var pierādīt, ka tā ir personiski ieinteresēta apstrīdētā lēmuma atcelšanā (skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 29. aprīļa rīkojumu lietā T-78/98 *Unione provinciale degli agricoltori di Firenze* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1377. lpp., 30. punkts). Attiecībā uz faktu, uz ko atsaucas prasītājas lietā T-443/08, ka tās ir *FLH* un *MF* akcionāres un ka tās piedalās to vadītāju iecelšanā, nekas nepierāda, ka saistībā ar šo faktu tām rodas personiska interese - kas būtu atšķirīga no kapitāla ieguldījuma saņēmēja - lūgt Lēmuma atcelšanu. Personai ir jāpierāda tiesiska interese celt prasību, kas atšķiras no tā uzņēmuma interesēm, kurā tai pieder kādas kapitāla daļas un uz kuru attiecas Eiropas Savienības pasākums. Citādi, lai aizstāvētu savu interesi celt prasību saistībā ar šo pasākumu, tā var tikai īstenot savas tiesības kā šī uzņēmuma, kuram pašam ir tiesības celt prasību, dalībniece (Pirmās instances tiesas 2000. gada 20. jūnija spriedums lietā T-597/97 *Euromin*/Padome, *Recueil*, II-2419. lpp., 50. punkts).

63 Katrā ziņā pakārtoti ir jānorāda, ka prasītāju lietā T-443/08 izvirzītās sekas ir tādas, kas iestātos nākotnē un kas ir hipotētiskas un neskaidras, līdz ar to ar tām nevar pamatot prasītāju interesi celt prasību saskaņā ar iepriekš 58. punktā minēto judikatūru. Sākotnēji ir jānorāda, ka savā prasības pieteikumā prasītājas lietā T-443/08 ir atsaukušās uz kapitāla ieguldījuma spēkā neesamības "iespējamām" sekām attiecībā uz sabiedrību tiesībām un maksātnespēju, nevis uz konkrētām sekām. Vispirms saistībā ar risku, ka *FLH* varētu iestāties maksātnespēja, minētās prasītājas uzskata, ka prasība atmaksāt attiecīgo atbalstu "varētu izraisīt tās maksātnespēju" un līdz ar to arī *MF* maksātnespēju. Tomēr, kad Vispārējā tiesa tām saistībā ar šo uzdeva jautājumus, tās neminēja nevienu prasību, kas būtu celta valsts tiesā par attiecīgā atbalsta

atmaksu, un patiešām šāda atmaksa netiek prasīta arī saskaņā ar Savienības tiesībām, kā tas skaidri izriet no iepriekš 60. punktā minētās judikatūras. Turklāt prasītājas lietā T-443/08 nav izvirzījušas nevienu faktu, kas pierādītu, ka procentu maksājums laika posmā no atbalsta piešķiršanas līdz Lēmuma pieņemšanai būtu varējis apdraudēt *FLH* un *MF* maksātspēju. Arguments saistībā ar faktu, ka maksātnespēja varētu radīt risku, ka Leipcigas-Halles lidostai tiek atņemta tās darbības licence, ir jānoraida, jo maksātnespējas risks nav pierādīts. Turklāt, runājot par izvirzītajām sekām saistībā ar grāmatvedības jomu, no prasības pieteikuma izriet, ka tiesiskā situācija Vācijas tiesībās ir neskaidra gan attiecībā uz judikatūru, gan juridisko doktrīnu un ka prasītājas lietā T-443/08 atsaucas tikai uz hipotētiskām situācijām, tostarp uz pienākuma paziņot par maksātnespēju pārkāpumu (skat. iepriekš 38. punktu), nevis uz konkrētām situācijām. Visbeidzot, runājot par sekām attiecībā uz civiltiesisko atbildību, prasītājas lietā T-443/08 nemin nevienu prasību, kas būtu celta valsts tiesā un attiektos uz *FLH*, *MF* vai to vadītājiem šajā sakarā.

64 Visbeidzot ir jākonstatē, ka judikatūra attiecībā uz valsts atbalstu, uz ko atsaucas prasītājas lietā T-443/08, lai pamatotu savu prasību pieņemamību, neattiecas uz šo gadījumu. Tā Pirmās instances tiesas 2008. gada 10. aprīļa spriedums lietā T-233/04 Nīderlande/Komisija (Krājums, II-591. lpp.) attiecās uz dalībvalsts prasību par Komisijas lēmumu, saskaņā ar kuru attiecīgais pasākums šajā lietā bija valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, kas ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punktu. Vispirms ir jānorāda, ka EKL 230. panta otrajā daļā visām dalībvalstīm ir paredzētas tiesības ar prasības par tiesību akta atcelšanu palīdzību apstrīdēt Komisijas lēmumu tiesiskumu, šo tiesību īstenošanai neparedzot nekādus nosacījumus par intereses celt prasību pastāvēšanu, līdz ar to minētajā spriedumā runa ir par citādāku situāciju nekā šajā gadījumā aplūkoto. Turklāt pretēji tam, ko prasītājas lietā T-443/08 apgalvo savā replikā, no šī sprieduma neizriet, ka attiecīgā pasākuma kvalificēšana par valsts atbalstu *per se* ir pietiekama, lai uzskatītu, ka pastāv interese celt prasību, ja dalībvalsts Komisijai ir paziņojusi par pasākumu, lūdzot tai konstatēt, ka minētais

pasākums nav valsts atbalsts. Bez tam pretēji šim gadījumam pasākums iepriekš minētajā spriedumā lietā Nīderlande/Komisija bija valsts atbalstu shēma, līdz ar to Komisijas lēmums nozīmēja noteikumu, kas attiecas uz pastāvošu atbalstu shēmām, vēlāku piemērošanu. Visbeidzot, arī pretēji šim gadījumam, attiecīgā pasākuma kvalificēšana minētajā lietā izraisīja sekas attiecībā uz tiesiskā regulējuma, kas aizliedz valsts atbalstu pārklāšanos, piemērošanu.

65 Saistībā ar Pirmās instances tiesas 2000. gada 12. decembra spriedumu lietā T-296/97 *Alitalia*/Komisija (*Recueil*, II-3871. lpp.) ir jāuzsver, ka līdzīgi kā lietā, kurā tika pieņemts šis spriedums, kapitāla ieguldījuma kvalificēšana par valsts atbalstu ļāva Komisijai pārbaudīt šī pasākuma saderību ar kopējo tirgu. Tomēr atšķirībā no situācijas šajā spriedumā, Komisija šajā gadījumā atļāva kapitāla ieguldījumu, nenosakot attiecībā uz to nekādus nosacījumus.

66 Saistībā ar Pirmās instances tiesas 2008. gada 9. jūlija spriedumu lietā T-301/01 *Alitalia*/Komisija (Krājums, II-1753. lpp.) pietiek konstatēt, ka Komisijas lēmuma, ar ko šajā lietā aplūkotais pasākums ir atzīts par valsts atbalstu, dēļ atbalsta trešās daļas pārskaitījumam bija jāsaņem Komisijas atļauja. Tas tā nav šīs lietas gadījumā.

67 Otrkārt, attiecībā uz neskaidrībām saistībā ar attiecīgā atbalsta summu, ir jānorāda, ka tiktāl, ciktāl šīs summas noskaidrošana var ietekmēt nelikumīgā atbalsta atgūšanu vai procentu maksājumu, tas ietekmētu *FLH* un *MF* situāciju, kurām vienīgajām varētu būt pienākums atmaksāt šo atbalstu vai segt procentu maksājumu, un šis apstāklis

tieši neietekmētu prasītāju lietā T-443/08 situāciju. Līdz ar to ar šīm neskaidrībām nevar pamatot to interesi celt prasību.

68 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasītājas lietā T-443/08 nav pierādījušas, ka tām ir radusies un pastāvoša interese celt prasību, lai atceltu Lēmuma 1. pantu tiktāl, ciktāl tajā ir konstatēts, pirmkārt, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē un, otrkārt, ka šī atbalsta apmērs ir EUR 350 miljoni.

69 Līdz ar to prasība lietā T-443/08 ir jānoraida kā nepieņemama un nav nepieciešams izvērtēt Komisijas izvirzīto šķērsli tiesas procesam, kas izriet no tā, ka prasītājas šajā lietā nav tieši ietekmētas.

Par lietas būtību

70 Savas prasības pamatojumam lietā T-455/08 prasītājas šajā lietā (turpmāk tekstā — "prasītājas") izvirza astoņus pamatus, kas izriet, pirmkārt, no EKL 87. panta 1. punkta pārkāpuma, otrkārt, apgalvojuma, ka *FLH* nevarēja būt valsts atbalsta saņēmēja, treškārt, apgalvojuma, ka *FLH* nevar vienlaicīgi atzīt par valsts atbalsta sniedzēju un saņēmēju, ceturtkārt, no atpakaļejoša spēka aizlieguma, tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un vienlīdzības principa pārkāpuma, piektkārt, no apgalvojuma, ka ar 2005. gada vadlīnijām ir pārkāptas primārās tiesības, sestkārt, izvirzot pakārtoti, procesuālo noteikumu pārkāpuma, septītkārt, EK līgumā paredzēto kompetenču sadalījuma pārkāpuma un, astotkārt, apgalvotā atbalsta summas pretrunīgā rakstura un nepietiekamā pamatojuma.

Par pirmo pamatu, kas izriet no EKL 87. panta 1. punkta pārkāpuma

Lietas dalībnieku argumenti

71 Prasītājas apgalvo, ka Komisija kļūdaini ir uzskatījusi, ka dienvidu skrejceļa finansēšana ir valsts atbalsts.

72 Pirmām kārtām, prasītājas apgalvo, ka "uzņēmuma" jēdziens EKL 87. panta 1. punkta nozīmē neattiecas uz reģionālām lidostām, vismaz runājot par lidostas infrastruktūras finansēšanu.

73 Pirmkārt, šīs infrastruktūras būvniecība neesot saimnieciska darbība, bet tā attiecoties uz transporta politiku, ekonomikas politiku un reģionālo politiku. Turklāt Komisija šajā gadījumā esot atzinusi, ka dienvidu skrejceļa būvniecība pēc savas būtības ir politiska rīcība (Lēmuma 261. un 262. apsvērums). Bez tam no Komisijas 2007. gada 24. janvāra paziņojuma, kura nosaukums ir "Rīcības plāns saistībā ar lidostu jaudu, efektivitāti un drošumu Eiropā" (COM(2006) 819, galīgā redakcija), izriet, ka lidostu aprīkošana atbilst arī Savienības interesēm.

74 Otrkārt, dienvidu skrejceļa būvniecība neesot saimnieciska darbība, jo privāts investors šādu darbību neveiktu. Investīcijām neesot nekādas peļņas perspektīvas, jo no lidostas izmantotājiem nevar atgūt būvniecības izmaksas ar lidostas nodevu palīdzību. Šī neiespējamība saskaņā ar prasītāju viedokli izriet no fakta, ka Vācijā šo nodevu

piemērošana ir atkarīga no tās federālās zemes lidostas vadības atļaujas, kurā attiecīgā lidosta atrodas, un privātie investori nekādi nevarot ietekmēt to apmēru. Līdz ar to uzņēmējs nevar, ņemot vērā ekonomiskos apsvērumus, brīvi noteikt šo nodevu apmēru un tam nav nekādas saistības ar investīciju izmaksām. Tādējādi lidostas infrastruktūras lietotāju maksātās nodevas nevarot uzskatīt, kā to kļūdaini norādot Komisija, par kompensāciju saistībā ar infrastruktūras būvniecību. Platībām, kas izīrētas citiem, ar lidojumu nodrošināšanu nesaistītiem komerciāliem mērķiem, šajā gadījumā neesot nozīmes, ņemot vērā to, ka šī lieta ir saistīta ar dienvidu skrejceļu, kas tiks izmantots vienīgi saistībā ar lidojumu nodrošināšanu.

75 Saskaņā ar prasītāju viedokli, uzskatot, ka šis darījums privātam investoram nebūs rentabls, Komisija atzīst, ka nav iespējams uzbūvēt tādu reģionālo lidostu kā Leipciga-Halle, balstoties vienīgi uz privātām investīcijām, jo šī darbība nav saimnieciska darbība, bet gan strukturālās politikas pasākums. Šajā ziņā prasītājas piebilst, ka, pielīdzinot publiskās lidostas privātiem uzņēmumiem bez jebkādas atšķirības, Komisija esot nepareizi interpretējusi to specifisko uzdevumu, kam raksturīga ierobežota ekonomiskās rīcības brīvība. Vispirms tām ir daudz lielākas pastāvīgās izmaksas nekā vidējās izmaksas saistībā ar iekārtām, darbību un personālu. Turklāt to rīcības brīvību ierobežo stingri juridiski noteikumi un nosacījumi. Visbeidzot publiskās infrastruktūras izmaksas principā būtu jāsedz no valsts līdzekļiem, ko turklāt esot atzinusi arī Komisija, it īpaši attiecībā uz ostām. Komisija nedrīkst piemērot atšķirīgu attieksmi pret ostām un lidostām.

76 Treškārt, saimnieciskā darbība nav lidostu galvenais mērķis, un fakts, ka starp tām pastāv konkurence, neliecina par to, ka tās būtu pielīdzināmas uzņēmumiem. Turklāt Komisija pati uzskata, ka ir jānošķir lidostas operatora veiktās dažādās darbības

(Lēmuma 178. apsvērums), no kurām ne visas ir saimnieciskas darbības. Šajā lietā investīcijas attiecas tikai uz infrastruktūru, kas šajā gadījumā ir dienvidu skrejceļš. Neviens privātais investors nekad nebūtu investējis minētajā skrejceļā. Komisija neesot ņēmusi vērā šo faktu, bet vairāk pamatojusies uz lidostas kopējo redzējumu, uzskatot to par uzņēmumu.

77 Šajā sakarā prasītājas savā replikā piebilst, ka ar lidostas infrastruktūras būvniecību un šo infrastruktūru ekspluatāciju saistītās darbības esot divas dažādas darbības, kuru saimniecisko raksturu ir pienākums pierādīt Komisijai, un nepieciešamība veikt šo diferenciāciju ir apstiprināta it īpaši Pirmās instances tiesas 2008. gada 17. decembra spriedumā lietā T-196/04 *Ryanair*/Komisija (Krājums, II-3643. lpp.). Šajā gadījumā Komisija neesot veikusi šo diferenciāciju un, izsecinot dienvidu skrejceļa būvniecības saimniecisko raksturu no lidostas darbības saimnieciskā rakstura, neesot pierādījusi minētās būvniecības saimniecisko raksturu.

78 Turklāt Komisija nekādi neesot pierādījusi, ka būtu neiespējami atdalīt darbības, kas saistītas ar lidostu infrastruktūras būvniecību un tās ekspluatāciju. Šajā ziņā prasītājas atspēko argumentu, saskaņā ar kuru infrastruktūras būvniecība ir tās ekspluatācijas *sine qua non* nosacījums, apgalvojot it īpaši, ka jautājums šajā gadījumā ir par to, vai ir iespējams izdalīt darbības kā tādas, nevis par to raksturu. Katrā ziņā šis arguments esot kļūdains, ņemot vērā, ka pastāv neskaitāmi priekšnosacījumi, bez kuriem nav iespējams veikt saimniecisko darbību, līdz ar to šo priekšnosacījumu ievērošana automātiski nenozīmē, ka tiek veikta saimnieciskā darbība. Šajā ziņā prasītājas atspēko Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru ēkas izmantotājam obligāti būtu jāfinansē tās būvniecība, pamatojoties uz konkrētiem piemēriem (muzeji, skolas vai valsts

universitātes, autoceļu restorāni). Vēl prasītājas norāda, ka būvniecība un ekspluatācija attiecas uz atšķirīgiem tirgus dalībniekiem un nozarēm. Turklāt tās apgalvo, ka infrastruktūras būvniecības, ekspluatācijas un izmantošanas nošķiršana ir Komisijas prakses pamatprincips valsts iestāžu finansētās infrastruktūras novērtēšanas ietvaros atbilstoši valsts atbalsta noteikumiem. Šajā gadījumā šī principa piemērošanas kritērijs esot izpildīts, jo visiem potenciālajiem lietotājiem ir vienlīdzīga un nediskriminējoša pieeja dienvidu skrejceļam, līdz ar to, ja šis princips būtu piemērots, uz kapitāla ieguldījumu neattiektos valsts atbalsta noteikumi. Visbeidzot fakts, ka šīs darbības netiek nošķirtas, varētu novest pie vispārīgas dalībvalstu infrastruktūras politikas pārskatīšanas, ņemot vērā to, ka Komisija, pamatojoties uz valsts atbalsta noteikumiem, varētu pārbaudīt infrastruktūras finansēšanu jebkurā nozarē. Šādā kontekstā prasītājas apstrīd apgalvojumu, saskaņā ar kuru, ja infrastruktūras būvniecības finansēšana netiktu uzskatīta par valsts atbalstu, dalībvalstis pastāvīgi varētu radīt jaunus konkurentus, un norāda, ka šis apgalvojums neatbilst patiesībai, jo lidostas būvniecība ir izņēmums.

79 Otrām kārtām, prasītājas uzsver, ka lidostu būvniecību neveic privāti saimnieciskās darbības subjekti. Eiropas Savienībā nav neviena gadījuma, kad privāti investori paši par sevi būtu finansējuši lidostas būvniecību vai arī tās būtisku paplašināšanu. Turklāt nav neviena lēmuma, kurā Komisija būtu atzinusi, ka privāta investora kritērijs būtu izpildīts. Turpretī Komisija 2004. gada 12. februāra Lēmumā 2004/393/EK par Valonijas reģiona un *Brussels South Charleroi Airport* piešķirtajām priekšrocībām aviosabiedrībai *Ryanair* tās darbības uzsākšanai Šarleruā (OV L 137, 1. lpp.) ir atzinusi, ka Eiropā nav zināms neviens gadījums, kurā privāta lidosta būtu uzcelta *ex nihilo*, neiesaistot valsts līdzekļus. Tātad lidostu infrastruktūras būvniecība ir viena no tām darbībām, ko vienmēr veic valsts iestādes un kas vienmēr jāveic valsts iestādēm. Līdz ar to tās saimnieciskais raksturs tiek izslēgts tādēļ, ka nepastāv atbilstošais tirgus.

80 Šajā ziņā, pirmkārt, prasītājas norāda, ka saistībā ar apgalvojumu, kas minēts Lēmuma 169. apsvērumā, saskaņā ar kuru privātie investori ir izrādījuši lielu interesi par līdzdalību lidostu darbībā, Komisija neesot norādījusi, vai šī interese attiecas uz reģionālām lidostām vai uz lielajām lidostām, ne arī vai tā attiecas uz jau esošām lidostām vai vēl neuzceltām lidostām. Vēl jo vairāk tā neesot minējusi nevienu piemēru, lai pamatotu savu apgalvojumu. Turklāt tā neesot nošķirusi investīcijas lidostām kopumā kā tādām un investīcijas infrastruktūras transportam kā tādam, turklāt šis pēdējais minētais gadījums vienīgais attiektos uz šo lietu.

81 Otrkārt, prasītājas konstatē, ka Komisijai neesot neviena pierādījuma savam Lēmuma 170. apsvērumā minētajam apgalvojumam, saskaņā ar kuru iestādes esot mainījušas savu attieksmi attiecībā uz privāto investoru līdzdalību lidostu darbībā.

82 Treškārt, prasītājas, pamatojoties uz Lēmumu 2004/393 un universitātes 2001. gada pētījumu, kura nosaukums ir "Konkurence starp lidostām un valsts atbalsta noteikumu piemērošana" (turpmāk tekstā — "2001. gada pētījums"), atspēko Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru lidostu būvniecībā lielā mērā tiek ieguldīti privāti līdzekļi. Tas esot kļūdains, pat ja vērā tiek ņemta tikai Vācijas situācija. Patiesībā, pirmkārt, privāto partneru līdzdalība lidostu darbībā, tostarp tādās lidostās, kas piedāvā starptautiskos reisus, esot mazākumā. Otrkārt, kaut arī dažas lidostas daļēji ir privatizētas, privātie investori tomēr nav piedalījušies to būvniecībā. Visbeidzot, centieni reģionālās lidostas nodot privātai pārvaldīšanai ir izgāzušies vairākos gadījumos. Līdz ar to esot neiespējami Vācijā uzbūvēt reģionālu lidostu, pamatojoties uz privātiem līdzekļiem un neiesaistot valsts atbalstu.

83 Ceturtkārt, prasītājas apstrīd, ka Komisijas minētie piemēri saistībā ar lidostas infrastruktūras būvniecību no privātiem līdzekļiem, proti, attiecībā uz *Ciudad Real* (Spānija), Hītrovas lidostas (Apvienotā Karaliste) 5. termināla un Vīnes (Austrija) un Frankfurtes pie Mainas (Vācija) lidostām, atbilstu šim gadījumam.

84 Trešām kārtām, prasītājas par neatbilstošu uzskata 2005. gada vadlīnijās un Lēmumā izdarīto atsauci uz Pirmās instances tiesas 2000. gada 12. decembra spriedumu lietā T-128/98 *Aéroports de Paris*/Komisija (*Recueil*, II-3929. lpp.), kas tika atstāts spēkā ar Tiesas 2002. gada 24. oktobra spriedumu lietā C-82/01 P *Aéroports de Paris*/Komisija (*Recueil*, I-9297. lpp.; turpmāk tekstā — "*ADP* judikatūra"). Vispirms tā neattiecas uz lidostu infrastruktūras būvniecību, bet gan uz to ekspluatāciju. Turklāt tā neattiecas uz "uzņēmuma" jēdziena definīciju EKL 87. panta nozīmē, bet gan uz dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu EKL 82. panta nozīmē. Visbeidzot, tā attiecas uz lielas starptautiskās lidostas darbību, kas atšķiras no tādu reģionālo lidostu darbības kā Leipcigas-Halles lidosta.

85 *ADV* atbalsta prasītāju sniegtos apsvērumus. Pirmkārt, tā apgalvo, ka lidostu infrastruktūras būvniecība neesot saimnieciska darbība. Otrkārt, *ADV* apgalvo, ka izšķiršana starp valsts iestādes suverēno pienākumu izpildi infrastruktūras finansēšanas kontekstā un saimnieciskas darbības veikšanu infrastruktūras ekspluatācijas kontekstā nav pretrunā *ADP* judikatūrai. Treškārt, *ADV* norāda, ka šādu funkcionālu izšķiršanu atzīst judikatūra un Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse. Ceturtkārt, *ADV* apgalvo, ka jābūt iespējai finansēt vispārējo interešu projektus no valsts līdzekļiem.

86 Komisija apstrīd prasītāju un personas, kas iestājusies lietā, argumentāciju.

Vispārējās tiesas vērtējums

87 Ir jāatceras, ka atbalsta kvalifikācijai EKL 87. panta 1. punkta nozīmē ir nepieciešams, lai būtu izpildīti visi šajā tiesību normā minētie kritēriji. Pirmkārt, jābūt iesaistītai valstij vai valsts līdzekļiem. Otrkārt, šai līdzdalībai jābūt tādai, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm. Treškārt, ar to jāpiešķir priekšrocība konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai. Ceturtkārt, tai jārada vai jādraud radīt konkurences izkropļojumus (skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 22. februāra spriedumu lietā T-34/02 *Le Levant* 001 u.c./Komisija, Krājums, II-267. lpp., 110. punkts un tajā minētā judikatūra).

88 Saistībā ar "uzņēmuma" jēdzienu ir jāuzsver, ka konkurences tiesību kontekstā tas ietver visas struktūras, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no to juridiskā statusa un finansējuma veida (skat. Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., Krājums, I-289. lpp., 107. punkts un tajā minētā judikatūra; skat. arī Tiesas 2006. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-205/03 P *FENIN*/Komisija, Krājums, I-6295. lpp., 25. punkts, un 2008. gada 1. jūlija spriedumu lietā C-49/07 *MOTOE*, Krājums, I-4863. lpp., 21. punkts).

89 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru saimnieciska darbība ir visu veidu darbība, saskaņā ar kuru attiecīgajā tirgū tiek piedāvātas preces vai pakalpojumi (skat. spriedumu lietā *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., minēts iepriekš 88. punktā, 108. punkts un tajā minētā judikatūra; skat. arī spriedumus lietā *FENIN*/Komisija, minēts iepriekš 88. punktā, 25. punkts, un lietā *MOTOE*, minēts iepriekš 88. punktā, 22. punkts).

90 Ir arī jāatgādina, ka valsts atbalsta jēdzienam, kas definēts EK līgumā, ir juridisks raksturs un tas ir jāinterpretē, pamatojoties uz objektīviem elementiem. Šī iemesla dēļ Savienības tiesai, ņemot vērā gan konkrētos tajā iesniegtās lietas apstākļus, gan Komisijas sniegtā vērtējuma tehnisko vai sarežģīto raksturu, jāveic pilna kontrole attiecībā uz jautājumu par to, vai pasākums ietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas

jomā. No tā izriet, ka Tiesai ir jāpārbauda, vai Komisijas norādītie fakti ir pareizi un vai ar tiem var pierādīt, ka ir izpildīti visi nosacījumi, kas attiecīgo pasākumu ļauj kvalificēt par "atbalstu" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Tā kā runa šeit ir par sarežģītu ekonomisko novērtējumu, tāpat ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas kontrolei, pārbaudot Komisijas tiesību aktu, kas ietver šādu novērtējumu, ir tikai jāpārbauda, vai, izdarot apstrīdēto izvēli, ir ievēroti procesuālie noteikumi, vai pamatojums ir pietiekams, vai pareizi konstatēti faktiskie apstākļi, vai nav acīmredzamas kļūdas šo faktu vērtējumā un vai nav notikusi nepareiza pilnvaru izmantošana (Tiesas 2008. gada 1. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-341/06 P un C-342/06 P *Chronopost*/*UFEX* u.c., Krājums, I-4777. lpp., 141.–143. punkts).

91 Ņemot vērā, ka valsts atbalsta jēdziens atbilst objektīvai situācijai, kas izvērtējama datumā, kurā Komisija pieņēmusi savu lēmumu, veicot iepriekš minēto tiesas pārbaudi, ir jāņem vērā šajā datumā veiktais novērtējums (spriedums lietā *Chronopost*/*UFEX* u.c., minēts iepriekš 90. punktā, 144. punkts).

92 Tieši šo principu kontekstā ir jāizvērtē šis pamats, kura ietvaros prasītājas apgalvo, ka Komisija esot kļūdaini atzinusi, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, jo, runājot par reģionālo lidostu infrastruktūras paplašināšanu, lidostas nav uzņēmums šīs tiesību normas nozīmē, jo minētā darbība nav saimnieciska darbība.

93 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka Leipcigas-Halles lidostas darbības ietvaros *FLH* veic saimniecisku darbību. No judikatūras izriet, ka lidostu infrastruktūras pārvalde ir saimnieciska darbība (skat. spriedumu lietā *Ryanair*/Komisija, minēts iepriekš 77. punktā, 88. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā gadījumā to apstiprina fakts, ka

FLH piedāvā lidostu pakalpojumus, saņemot par to atlīdzību, ko veido it īpaši lidostu nodokļi, kurus var uzskatīt par kompensāciju par lidostas koncesionāra sniegtajiem pakalpojumiem (šajā ziņā skat. spriedumu lietā *Ryanair*/Komisija, minēts iepriekš 77. punktā, 90. punkts). Fakts, ka *FLH* pārvalda reģionālo lidostu, nevis starptautisko lidostu, nemaina tās darbības saimniecisko raksturu, jo šī darbība sastāv no pakalpojumu sniegšanas par atlīdzību reģionālo lidostu pakalpojumu tirgū. Turklāt to, ka šāds tirgus pastāv, šajā gadījumā pierāda fakts, ka Leipcigas-Halles lidosta konkurēja ar citām reģionālajām lidostām, it īpaši ar Vatrī [*Vatry*] lidostu (Francija), lai kļūtu par *DHL* gaisa pārvadājumu Eiropas darbības centru, kā arī tas izriet no Lēmuma 8. apsvēruma. Turklāt iepriekš 77. punktā minētajā spriedumā lietā *Ryanair*/Komisija aplūkotā lidosta arī bija reģionālā lidosta. Ņemot vērā iepriekš 89. punktā minēto judikatūru, visu šo apstākļu kopums ļauj uzskatīt Leipcigas-Halles lidostas ekspluatāciju par saimniecisku darbību.

94 Otrkārt, ir jākonstatē, ka dienvidu skrejceļa ekspluatācija ietilpst *FLH* saimnieciskajā darbībā. Kā tas arī izriet no Lēmuma 177. apsvēruma, dienvidu skrejceļš ir infrastruktūra, kuru *FLH* ekspluatē komerciālos nolūkos, *FLH* nenodod minēto skrejceļu lietošanai bez atlīdzības kopējās interesēs, bet par tā lietošanu kā atlīdzību pieprasa nodokļu samaksu. Šajā ziņā ir jānorāda, ka lidostu nodokļi veido galveno jaunā dienvidu skrejceļa finansēšanai domāto ienākumu avotu, kā arī norādījusi Komisija Lēmuma 15. apsvērumā. Minētā skrejceļa būvniecība un paplašināšana ļautu *FLH* palielināt savu kapacitāti un savu saimniecisko darbību, kas saistīta ar Leipcigas-Halles lidostas ekspluatāciju.

95 Treškārt, ir jāatzīst, ka, lai izvērtētu *FLH* darbības saimniecisko raksturu dienvidu skrejceļa paplašināšanai domātā valsts finansējuma kontekstā, nav jānošķir darbība, ko veido infrastruktūras — šajā gadījumā dienvidu skrejceļa — būvniecība vai

paplašināšana, no tā vēlākas izmantošanas un nav nepieciešams, lai uzbūvētās infrastruktūras vēlākas izmantošanas saimnieciskais vai nesaimnieciskais raksturs obligāti norādītu uz paplašināšanas darbību raksturu (šajā ziņā pēc analoģijas skat. spriedumu lietā *FENIN*/Komisija, minēts iepriekš 88. punktā, 26. punkts).

96 Būtībā lidostas skrejceļi ir lidostas operatora veikto saimniecisko darbību būtisks elements. Lidostas skrejceļu būvniecība ļauj lidostai veikt arī tās galveno saimniecisko darbību vai arī papildu skrejceļa būvniecības vai jau esoša skrejceļa paplašināšanas gadījumā — to attīstīt.

97 Līdz ar to prasītājas kļūdaini apgalvo, ka no saimnieciskās darbības rakstura citas darbības saimniecisko raksturu var izsecināt, tikai pastāvot nosacījumam, ka šīs abas darbības nav atdalāmas un nošķiramas, un ja tās nodrošina viens un tas pats subjekts, un Komisijai ir pienākums pierādīt, ka šie abi nosacījumi ir izpildīti. Turklāt šādai argumentācijai judikatūrā nav atrodams neviens skaidrs pamatojums.

98 Protams, visām lidostas operatora darbībām nav obligāti jābūt saimnieciska rakstura. Saimniecisks raksturs, kas pamatotu EK līgumā paredzēto konkurences noteikumu piemērošanu, nepiemīt darbībām, kas attiecas uz publiskās varas pilnvaru īstenošanu (skat. spriedumu lietā *MOTOE*, minēts iepriekš 88. punktā, 24. punkts un tajā minētā judikatūra). Darbība ir atzīstama par publiskās varas pilnvaru īstenošanu vai kā saimnieciskā darbība ir jāveic atsevišķi attiecībā uz katru konkrētā subjekta veicamo darbību (spriedums lietā *MOTOE*, minēts iepriekš 88. punktā, 25. punkts).

99 Tomēr šajā gadījumā, tā kā, ņemot vērā to raksturu un mērķi, dienvidu skrejceļa būvniecība un paplašināšana kā tāda nav saistīta ar publiskās varas pilnvarām, uz ko turklāt prasītājas nav arī īpaši norādījušas, Komisija, izvērtējot *FLH* darbības saimniecisko raksturu, nav pieļāvusi kļūdu, nošķirot, no vienas puses, dienvidu skrejceļa būvniecību un paplašināšanu un, no otras puses, tā ekspluatāciju. Arguments, saskaņā ar kuru Komisija Lēmuma 178. apsvērumā esot atzinusi nepieciešamību nošķirt operatora veiktās dažādās darbības, ir jānoraida, jo Komisija minētajā apsvērumā būtībā ir tikai atgādinājusi principus, kas izriet no iepriekš 98. punktā minētās judikatūras.

100 No iepriekš minētā izriet, ka tiktāl, ciktāl tā ekspluatē dienvidu skrejceļu, *FLH* veic saimniecisku darbību, no kuras nav atdalāma minētā skrejceļa būvniecība. Līdz ar to ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru lidostas infrastruktūras paplašināšana nav saimnieciska darbība, jo šīs darbības saimniecisko raksturu nevar pārbaudīt atsevišķi no infrastruktūras ekspluatācijas.

101 Neviens no prasītāju izvirzītajiem argumentiem nevar atspēkot šos secinājumus.

102 Pirmām kārtām, ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru dienvidu skrejceļa būvniecība un paplašināšana attiecas uz reģionālo politiku, ekonomikas politiku un transporta politiku. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka, pirmkārt, EKL 87. panta 1. punktā nav paredzēts nodalījums atkarībā no tā, kādi ir valsts intervences pasākuma iemesli vai mērķi, bet šie pasākumi ir definēti, ņemot vērā to radītās sekas (Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, *Recueil*, 709. lpp., 27. punkts, un 1996. gada 26. septembra spriedums lietā C-241/94 Francija/Komisija, *Recueil*, I-4551. lpp., 20. punkts; Pirmās instances tiesas 2006. gada 6. septembra spriedums apvienotajās lietās T-304/04 un T-316/04 Itālija un *Wam*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 63. punkts), un, otrkārt, valsts iestāžu kapitāla ieguldījums jāvērtē saskaņā ar

kritēriju par privāto investoru, abstrahējoties no ikviena sociāla rakstura apsvēruma vai reģionālās vai nozaru politikas (skat. Pirmās instances tiesas 2008. gada 24. septembra spriedumu lietā T-20/03 *Kahla/Thüringen Porzellan*/Komisija, Krājums, II-2305. lpp., 242. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt faktu, ka dienvidu skrejceļa būvniecība un ekspluatācija atbilst vispārējo interešu mērķim, it īpaši reģionālajai attīstībai, ir atzinusi Komisija un tas ir kritērijs, ko tā ir ņēmusi vērā, izvērtējot atbalsta saderību ar kopējo tirgu, kā arī tas izriet no Lēmuma 258.–263. apsvēruma.

103 Protams, ir jānorāda, kā tas arī izriet no 1994. gada paziņojuma 12. punkta, ka Komisija agrāk ir noteikusi, ka infrastruktūras projektu realizēšana ir vispārējās politikas pasākums, ko Komisija nevar kontrolēt saskaņā ar EK līguma noteikumiem par valsts atbalstu.

104 Tomēr ir jānorāda, ka, pirmkārt, jautājums par to, vai atbalsts ir valsts atbalsts EK līguma izpratnē, ir jārisina, pamatojoties uz objektīviem elementiem, kas ir novērtējami Komisijas lēmuma pieņemšanas dienā (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 22. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-182/03 un C-217/03 Beļģija un *Forum 187*/Komisija, Krājums, I-5479. lpp., 137. punkts, un spriedumu lietā *Chronopost/UFEX* u.c., minēts iepriekš 90. punktā, 95. punkts), un, otrkārt, lai arī Komisijai ir saistoši savi valsts atbalsta jomā pieņemtie pamatprincipi un paziņojumi, tas ir tikai tiktāl, ciktāl tie neatkāpjas no EK līguma noteikumu pareizas piemērošanas, jo šie pamatprincipi un paziņojumi nevar tikt interpretēti, sašaurinot EKL 87. un 88. panta piemērošanas jomu vai pretēji šajos pantos minētajiem mērķiem (skat. Tiesas 2008. gada 11. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-75/05 P un C-80/05 P Vācija u.c./*Kronofrance*, Krājums, I-6619. lpp., 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

105 Lidostu nozare, kā tas norādīts Lēmuma 169.–171. pantā, ir piedzīvojusi pārmaiņas it īpaši saistībā ar tās organizāciju, ekonomisko situāciju un konkurenci. Turklāt kopš 2000. gada *ADP* judikatūrā ir atzīts, ka lidostu operatori atbilstoši EKL 87. panta

1. punktam principā veic saimniecisku darbību, kurai piemērojami tiesību akti par valsts atbalstu, kas ir apstiprināts iepriekš 77. punktā minētajā spriedumā lietā *Ryanair*/Komisija (88. punkts).

106 Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš 104. punktā minēto judikatūru, Komisijai, pieņemot šo lēmumu, vajadzēja ņemt vērā šīs pārmaiņas un šo interpretāciju, kā arī to ietekmi uz EKL 87. panta 1. punkta piemērošanu tādas infrastruktūras finansēšanai, kas saistīta ar lidostu pārvaldes darbību īstenošanu, nepiemērojot 1994. gada paziņojuma 12. punktu. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija nav pieļāvusi kļūdu, Lēmuma 174. apsvērumā atzīstot, ka, sākot no 2000. gada, vairs nevajadzēja *a priori* izslēgt valsts atbalsta noteikumu piemērošanu attiecībā uz lidostām.

107 Šajā kontekstā ir jāpiebilst, ka, tā kā tas neveic vienīgi uzdevumus, kas attiecas it īpaši uz pilsētu un lauku plānojuma un transporta politiku, bet arī, kā jau tas tika norādīts, veic saimniecisko darbību, lidostas operatoram pašam no saviem līdzekļiem būtu jāsedz tās būvniecības izmaksas, kas ir viņa saimnieciskās darbības pamatā. Šādos apstākļos ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru publiskās infrastruktūras izmaksas principā būtu jāsedz no valsts līdzekļiem. Turklāt fakts, ka infrastruktūras finansēšanai ir nepieciešami valsts līdzekļi, pats par sevi un viens pats nav atbilstošs. Tikai gadījumā, ja valsts tieši vai netieši veic kapitāla nodošanu uzņēmuma rīcībā apstākļos, kas atbilst parastiem tirgus apstākļiem, šādu valsts varas iesaistīšanos būtu iespējams nekvalificēt par valsts atbalstu.

108 Otrām kārtām, prasītāju argumenti saistībā ar lidostu infrastruktūras būvniecības un ekspluatācijas darbību iespējamo nodalīšanu arī ir jānoraida.

109 Saistībā, pirmkārt, ar prasītāju replikā izvirzīto apgalvojumu, saskaņā ar kuru infrastruktūras būvniecības, ekspluatācijas un izmantošanas nošķiršana esot Komisijas prakses pamatprincips, tostarp arī citās jomās, ne tikai lidostu jomā, kura piemērošanas kritērijs šajā gadījumā esot ievērots, ir jākonstatē, ka šis arguments ir jānoraida, jo minētā iespējamā pamatprincipa, uz kuru atsaucas prasītājas (skat. iepriekš 78. punktu), piemērošanas kritērijam šajā gadījumā nav nozīmes. Kā uzsver Komisija, fakts, ka infrastruktūras izmantošana vienādi un nediskriminējoši ir atvērta jebkuram potenciālam lietotājam, var būt piemērots kritērijs, lai noraidītu atbalsta par labu attiecīgās infrastruktūras lietotājiem esamību. Turpretim tas neļauj noteikt, kā tas ir šajā gadījumā, vai šīs infrastruktūras valsts finansējums ir valsts atbalsts par labu tās operatoram. Turklāt, neesot nepieciešamībai lemt par to, vai pastāv apgalvotā prakse, ir jākonstatē, ka tā nekādā ziņā nevar likt apšaubīt iepriekš 100. punktā minēto konstatējumu, saskaņā ar kuru *FLH* veic saimniecisku darbību, no kuras nav atdalāma minētā skrejceļa būvniecība. Valsts atbalsta jēdzienam ir juridisks raksturs, un tas ir jāinterpretē, pamatojoties uz objektīviem elementiem (šajā ziņā skat. spriedumu lietā *Chronopost*/*UFEX* u.c., minēts iepriekš 90. punktā, 141. punkts), un tas nevar būt atkarīgs no Komisijas subjektīva vērtējuma un ir jāizvērtē neatkarīgi no šīs iestādes iepriekšējās prakses.

110 Saistībā, otrkārt, ar tādiem prasītāju iesniegtiem konkrētiem piemēriem, kas attiecas uz muzeja kafejnīcu vai autoceļu restorānu apsaimniekošanu, tie neļauj secināt, ka būtu jāanalizē atsevišķi, no vienas puses, šīs apsaimniekošanas darbības un, no otras puses, būvniecības darbības. Šie piemēri nenošķir pamatdarbības no tām pakļautajām papildu darbībām. Tāpat arī muzeja pamatdarbība nav kafejnīcas apsaimniekošana un autoceļa pārvaldītāja pamatdarbība nav autoceļa restorāna apsaimniekošana. Turpretī skrejceļa būvniecības mērķis ir saistīts ar lidostas galveno saimniecisko darbību, proti, lidostas pakalpojumu sniegšanu.

111 Saistībā, treškārt, ar argumentu, kas izriet no fakta, ka ar būvniecību un ekspluatāciju saistītās darbības attiecas uz atšķirīgiem tirgus dalībniekiem un nozarēm, tam nav nozīmes attiecībā uz nepieciešamību vienoti kopā ar saimnieciskās darbības raksturu pārbaudīt tās darbības raksturu, kas ir saimnieciskas darbības veikšanas sagatavojošā darbība, tādēļ ka starp tām pastāv saikne, ņemot vērā to, ka skrejceļa būvniecība un paplašināšana ir tā ekspluatācijas priekšnosacījums. Katrā ziņā kapitāla ieguldījuma īpašajā kontekstā attiecīgie subjekti ir tie paši, proti, *MF* un *FLH* (*FLH* ir *MF* meitas sabiedrība), kas ir minētā ieguldījuma saņēmējas un kuru mērķis ir dienvidu skrejceļa būvniecība, un kuras turklāt vēlas to ekspluatēt.

112 Saistībā, ceturtkārt, ar argumentu, saskaņā ar kuru Komisija nekādi neesot pierādījusi, ka būtu neiespējami atdalīt darbības, kas saistītas ar lidostu infrastruktūras būvniecību un tās ekspluatāciju, ir jānorāda, ka, ja tas neattiecas uz publiskās varas pilnvaru īstenošanu, Komisijai nav pienākuma pierādīt visu uzņēmuma darbību segmentu saimniecisko raksturu, ja šīs darbības ir iekļautas tā pamata saimnieciskajā darbībā un tās savstarpēji ir saistītas. Šādā gadījumā Komisija var tikai izklāstīt pamatojumus, kādēļ tā uzskata, ka uzņēmums veic saimniecisku darbību, un norādīt iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka attiecīgie darbību segmenti ietilpst pamatdarbībā.

113 Katrā ziņā ir jānorāda, ka, ņemot vērā Lēmuma 169.–171. apsvērumā minētos apstākļus, Komisija 172. apsvērumā norāda, ka šobrīd vairs nav iespējams uzskatīt, ka lidostu būvniecība un ekspluatācija ir tikai administratīvs uzdevums, kas principā nav pakļauts valsts atbalsta uzraudzībai. Līdz ar to ir jākonstatē, kā tas izriet no Lēmuma 177. apsvēruma, ka Komisija ir atzinusi *FLH* par uzņēmumu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, pamatojoties uz apstākli, ka *FLH* komerciāli pārvalda attiecīgo infrastruktūru un tādējādi runa ir par komerciāliem mērķiem izmantojamu infrastruktūru. Šādos apstākļos ir jāsecina, ka Komisija ir minējusi pietiekami daudz apstākļus, pamatojoties

uz kuriem var pierādīt saikni starp dienvidu skrejceļa paplašināšanu un ekspluatāciju kapitāla ieguldījuma kvalificēšanas par valsts atbalstu ietvaros.

114 Trešām kārtām, saistībā ar argumentu, kas izriet no fakta, ka privāti saimnieciskās darbības subjekti nenodrošina lidostas būvniecību un ka dienvidu skrejceļa būvniecība nav saimnieciska darbība, jo privāts investors šo darbību neveic tādēļ, ka tā nav rentabla, ir jāatgādina, kā arī tas izriet no iepriekš minētā, ka dienvidu skrejceļa būvniecība ir darbība, ko var tieši sasaistīt ar lidostu infrastruktūras pārvaldi, kas ir saimnieciska darbība.

115 Turklāt faktam, ka darbību nenodrošina privāti saimnieciskās darbības subjekti vai ka tā nav rentabla, nav nozīmes saimnieciskās darbības kvalificēšanas ietvaros. Šīs kvalificēšanas ietvaros judikatūra (skat. iepriekš 89. punktu) īpaši nepieprasa, lai attiecīgo darbību veiktu privāti saimnieciskās darbības subjekti, ne arī lai tā būtu rentabla. Turklāt tas pats attiecas arī atzīšanu par uzņēmumu (skat. iepriekš 88. punktu).

116 Šie argumenti līdz ar to ir jānoraida kā neefektīvi.

117 Ceturtām kārtām, saistībā ar argumentu, ar kuru tiek apšaubīta *ADP* judikatūras nozīme, vispirms ir jānorāda, ka "uzņēmuma" un "saimnieciskās darbības" jēdzieni ir identiski visās konkurences tiesību jomās, gan runājot par noteikumiem, kas attiecas uz uzņēmumiem, gan tiem, kas attiecas uz dalībvalstīm, jo visi šie noteikumi veicina viena vienota mērķa sasniegšanu, proti, EKL 3. punkta g) punktā paredzētās sistēmas, kas nodrošina, ka iekšējā tirgū netiek izkropļota konkurence, īstenošanu. Arī iepriekš 88. punktā minētajā judikatūrā ir atsauce uz "uzņēmuma" jēdzienu konkurences tiesību kontekstā, nenodalot, vai tie ir noteikumi, kas attiecas uz uzņēmumiem vai dalībvalstīm. Turklāt, kā arī uzsvērusi Komisija, Tiesa pati valsts atbalsta

kontekstā ir atsaukusies uz "uzņēmuma" jēdzienu, kas ir lietots aizliegto vienošanos kontekstā (šajā ziņā skat. spriedumu lietā *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., minēts iepriekš 88. punktā, 107. punkts). Līdz ar to faktam, ka *ADP* judikatūra attiecas uz EKL 82. panta, nevis EKL 87. panta piemērošanu, nav nozīmes. Ar šādu pašu pamatojumu ir jānoraida prasītāju izvirzītie argumenti nolūkā apstrīdēt iepriekš 88. punktā minētā sprieduma lietā *FENIN*/Komisija nozīmi.

118 Turklāt, pat ja *ADP* judikatūra bez šaubām attiektos uz lielu starptautisko lidostu, iepriekš 77. punktā minētajā spriedumā lietā *Ryanair*/Komisija tomēr ir apstiprināts, ka runa ir par reģionālo lidostu.

119 Visbeidzot, kaut arī ir jānorāda, ka attiecīgā judikatūra neattiecas uz infrastruktūras būvniecību, tomēr šis apstāklis neatspēko iepriekš minētos secinājumus, kas ir pamatoti ar faktu, ka ar lidostas pārvaldīšanu un ekspluatēšanu saistītās aktivitātes nevar atdalīt no tām darbībām, kas saistītas ar lidostas infrastruktūras būvniecību vai paplašināšanu.

120 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisija pamatoti ir atzinusi, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

121 Līdz ar to ir jānoraida viss pirmais pamats.

Par otro pamatu, saskaņā ar kuru FLH nevarēja būt valsts atbalsta saņēmēja

Lietas dalībnieku argumenti

122 Lietas dalībnieces apgalvo, ka *FLH* nevarot būt valsts atbalsta saņēmēja, jo tā esot valsts ieguldījumu instruments ("single purpose vehicle", turpmāk tekstā — "*SPV*"). Tās apgalvo, ka, pat ja *FLH* ir privāttiesību juridiska persona, kas ir neatkarīga no valsts iestādēm, kurām pieder tās kapitāla daļas, vienīgais tās izveides mērķis un darbības uzdevums ir Leipcigas-Halles lidostas valsts infrastruktūras pārvalde un ekspluatācija. Tātad *FLH* ir izveidota vienīgi, lai vadītu šo lidostu un veiktu šajā nolūkā nepieciešamās darbības. Līdz ar to tā būtu jāuzskata par *SPV*. Saistībā ar Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru *FLH* veic daudz uzdevumus, prasītājas iebilst, ka Komisija neesot ievērojusi faktu, ka lidostas infrastruktūras būvniecība ir jāizvērtē atsevišķi no tās ekspluatēšanas.

123 Prasītājas apgalvo, ka Komisija valsts atbalsta jomā esot atzinusi, ka *SVP* varot būt izveidota, vienīgi pateicoties valsts kapitāla daļu turētājiem, tādiem kā fondu pārvaldības sabiedrības. Saskaņā ar prasītāju viedokli valsts iestādes esot izveidojušas *SPV*, lai tie veiktu vienu vienīgu uzdevumu, un tiem tiek sniegti vajadzīgie līdzekļi kapitāla veidā, lai *SPV* tos pārvaldītu sabiedrības interesēs. Tie darbojas neatkarīgā veidā attiecībā pret trešām personām, bet ne attiecībā pret tām valsts iestādēm, kuras to rīcībā ir nodevušas fondus. Neskatoties uz to, ka to rīcībā ir nodoti valsts līdzekļi, kas tiem jāpārvalda, Komisija *SVP* nav atzinusi par valsts atbalsta saņēmēju. Saskaņā ar prasītāju viedokli *FLH* situācija esot līdzīga *SVP* situācijai, jo *FLH* pienākums ir nodot potenciālo lietotāju rīcībā lidostas infrastruktūru atklātā un nediskriminējošā

veidā. *FLH* nepilda uzņēmēja funkcijas saistībā ar šo infrastruktūru, kas tai nav uzticēta brīvprātīgai izmantošanai, bet gan lai to ekspluatētu akcionāru vārdā un saskaņā ar to norādījumiem.

124 Saskaņā ar prasītāju viedokli, tā kā *Land Saxen* un tās partneri ir izvēlējušies uzticēt dienvidu skrejceļa paplašināšanu *FLH*, tiem šī iemesla dēļ *FLH* ir jānodrošina ar finanšu līdzekļiem. Saskaņā ar Vācijas tiesībām arī valstij — kā *Land Saxen* partnerei — ir šāds pienākums. Līdz ar to valsts kā *SPV* īpašnieces sniegtais finansējums, kas domāts infrastruktūras attīstīšanai, neesot valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Šāds novērtējums esot saderīgs ar *ADP* judikatūru, kura neattiecas uz infrastruktūras nodrošināšanu lidostas operatoriem, bet gan uz lidostas operatoru darbībām attiecībā pret trešām personām. Katrā ziņā, pat uzskatot, ka lidosta tirgū ir uzņēmējs attiecībā pret trešām personām, tas nenozīmē, ka sabiedrība, kas atbildīga par infrastruktūras nodrošināšanu, attiecībās ar tās īpašniekiem ir uzskatāma par uzņēmumu, ja tās īpašnieces ir valsts iestādes.

125 Prasītājas piebilst, ka apsvērumi, kas attiecas uz *FLH* pārraudzību, pierādot Komisijas pieejas neprecīzo raksturu. *FLH* 100 % apmērā pārvalda valsts iestādes. Ja tās pašas būvētu un pārvaldītu lidostu, infrastruktūras finansēšanu nevarētu uzskatīt par valsts atbalstu, bet gan par vienkāršu finansējumu administratīvā aparāta ietvaros saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu uzdevumu. Saskaņā ar prasītāju viedokli tā tas ir arī tādā gadījumā, ja valsts iestādes ir uzticējušas šo uzdevumu patstāvīgai juridiskai vienībai, kas izveidota šim vienīgajam mērķim, šajā gadījumā *FLH*. Šajā ziņā prasītājas pamatojas uz Komisijas 2001. gada 5. oktobra Lēmumu C(2001) 2967 par valsts atbalstu NN 86/2001 (Īrija — *Aer Rianta*).

126 Visbeidzot, prasītājas apgalvo, ka, uzskatot, ka tai ir kompetence veikt valsts iestādes pieņemto pasākumu pārbaudi, Komisija esot pārsniegusi tai piešķirtās pilnvaras. Tā kā Eiropas Savienībai nekādas pilnvaras neesot piešķiras, pārvaldes organizācija

saskaņā ar EKL 5. panta 1. un 2. punktu ir dalībvalstu kompetencē, tostarp arī attiecībā uz Savienības tiesību piemērošanu. Līdz ar to dalībvalstis esot brīvas izlemt, vai to infrastruktūru tieši jāpārvalda valsts iestādei vai uzņēmumam, kas izveidots šajā sakarā. Saskaņā ar prasītāju viedokli, ja šāds uzņēmums tiktu uzskatīts par valsts atbalsta saņēmēju, tas radītu situāciju, ka valstīm tiek liegta iespēja izveidot pārvaldīšanas sabiedrības. Tas tādējādi ietekmētu dalībvalstu administratīvās struktūras, kas neietilpst starp Komisijai piešķirtajām pilnvarām.

127 Komisija apstrīd prasītāju argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

128 Vēlreiz ir jāatgādina, ka konkurences tiesību kontekstā "uzņēmuma" jēdziens ietver visas struktūras, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no to juridiskā statusa un finansējuma veida (skat. spriedumu lietā *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., minēts iepriekš 88. punktā, 107. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā ir jāprecizē, ka EKL 87. pants ietver visus uzņēmumus, privātus vai valsts, un visu to produkciju, ievērojot EKL 86. panta 2. punktā ietverto atrunu (Tiesas 1994. gada 15. marta spriedums lietā C-387/92 *Banco Exterior de España*, *Recueil*, I-877. lpp., 11. punkts).

129 Vēl ir jānorāda, ka fakts, vai pastāv no valsts neatkarīgas juridiskas personas statuss, kas saskaņā ar valsts tiesībām piešķirts organizācijai, kura veic saimniecisko darbu, neietekmē finansiālās attiecības starp valsti un šo organizāciju (šajā ziņā skat. Tiesas 1987. gada 16. jūnija spriedumu lietā 118/85 Komisija/Itālija, *Recueil*, 2599. lpp.,

10. un 13. punkts) un attiecīgi minētās organizācijas iespējas saņemt valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

130 Turklāt, tāpat arī kā nevar uzskatīt, ka, izveidojot autonomu struktūru atbalsta sadalei, ir iespējams apiet valsts atbalsta noteikumus (Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā C-482/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-4397. lpp., 23. punkts), nevar arī pieļaut, ka *SPV* izveides fakts vien ļautu tai apiet šos noteikumus. Ir jāpārbauda, vai šis subjekts veic saimniecisku darbību un tātad vai to var kvalificēt par uzņēmumu, un vai tas ir saņēmis valsts līdzekļus (šajā ziņā skat. spriedumu lietā Francija/Komisija, minēts iepriekš, 24. punkts).

131 Šāda interpretācija ir saderīga ar Komisijas novērtējumu ieguldījumu instrumentu un fondu jomā, uz ko turklāt atsaukušās pašas prasītājas. Kā tas izriet no Pamatnostādnēm par valsts atbalstu, lai veicinātu riska kapitāla ieguldījumus mazos un vidējos uzņēmumos (OV 2006, C 194, 2. lpp.), Komisija nenoliedz, ka fondu vai ieguldījumu instrumentu var uzskatīt par valsts atbalsta saņēmēju. Tā minēto pamatnostādņu 3.2. punkta pirmajā daļā gluži pretēji apgalvo, ka ir jāizskata, vai tas tā ir attiecīgajā gadījumā. Komisija šī punkta piektajā daļā norāda, ka kopumā fonds vai ieguldījumu instruments ir starpniekinstruments, lai pārskaitītu atbalstu ieguldītājiem un/vai uzņēmumiem, kuros tiek veikts ieguldījums, nevis atbalsta saņēmējs. Tomēr tā nenoliedz, ka tas tā var būt atsevišķos gadījumos, kā arī tas izriet no minēto pamatnostādņu 3.2. punkta piektās daļas, it īpaši, pastāvot dažiem nosacījumiem, attiecībā uz pasākumiem, kas ietver tiešus pārskaitījumus par labu ieguldījumu instrumentam vai esošam fondam ar vairākiem un dažādiem ieguldītājiem, kas pēc pazīmēm atbilst neatkarīgam uzņēmumam.

132 Šajā gadījumā, kā arī tas izriet no pirmā pamata izvērtēšanas, *FLH* veic saimniecisku darbību un tādējādi tā lidostu tirgū ir uzskatāma par uzņēmumu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Turklāt ir skaidrs, ka tā ir valsts finansējuma kapitāla ieguldījuma veidā, ko valsts iestādes tieši piešķīrušas *FLH*, saņēmēja. Šādos apstākļos, nelemjot par jautājumu, vai *FLH* ir *SPV*, ņemot vērā iepriekš 130. punktā minēto principu, ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru *FLH* par kapitāla ieguldījuma saņēmēju nevar uzskatīt tādēļ, ka šajā gadījumā runa ir par *SPV*. Tas pats attiecas uz prasītāju argumentu, kurš izriet no fakta, ka, ja Vācijas iestādes pašas būtu uzbūvējušas un pārvaldījušas lidostu, finansējumu nevarētu uzskatīt par valsts atbalstu.

133 Pamatojoties uz Lēmumu C(2001) 2967, uz kuru atsaucas prasītājas (skat. iepriekš 125. punktu), nevar apstiprināt to izvirzītos argumentus. Šis lēmums attiecas it īpaši uz lidostas īpašnieku maiņu, mainot lidostas īpašnieku no valsts uz pārvaldītāju, kas šādā gadījumā nav valsts atbalsts, jo Komisija ir atzinusi, ka EKL 87. pants neaizliedz dalībvalstīm izmantot valsts resursus, lai izveidotu un iegūtu īpašumā uzņēmumu. Turpretim šis lēmums neļauj secināt, ka valsts resursu nodošana uzņēmumam, kuru valsts iestādes izveidojušas, lai tas pārvaldītu lidostu, nav kvalificējama par valsts atbalstu šī vienīgā iemesla dēļ.

134 No iepriekš minētā izriet, ka prasītājas kļūdaini apgalvo, ka *FLH* nevarēja būt valsts atbalsta saņēmēja. Attiecībā uz iebildumu, kas izriet no fakta, ka, uzskatot, ka tai ir kompetence veikt valsts iestādes pieņemto pasākumu pārbaudi, Komisija esot pārsniegusi tai piešķirtās pilnvaras, tas attiecas uz septītajā pamatā ietverto pirmo iebildumu (skat. turpmāk 203.–206. punktu), ar ko pie kuras šis ir saskaņots.

135 Pamatojoties uz šādu atrunu, otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu, saskaņā ar kuru FLH nevar vienlaicīgi kvalificēt par valsts atbalsta sniedzēju un saņēmēju

Lietas dalībnieku argumenti

136 Prasītājas apgalvo, ka Lēmums ir pretrunīgs, ņemot vērā to, ka *FLH* vienlaicīgi ir uzskatīta gan par atbalsta saņēmēju, gan tā sniedzēju. Komisija esot uzskatījusi, ka, no vienas puses, *FLH* ir kapitāla ieguldījuma saņēmēja un, no otras puses, pamatnolīguma ietvaros atbalsta sniedzēja *DHL*. Šīs abas darbības neesot savienojamas. Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse riska kapitāla jomā norādot uz to, ka minētās darbības viena otru izslēdz, ņemot vērā to, ka atbalsta sniedzējs var vienīgi piešķirt vai sniegt atbalstu citam uzņēmumam.

137 Prasītājas uzsver, ka, ja Komisijas viedoklis, saskaņā ar kuru privāts investors nebūtu *DHL* piešķīris neierobežotas garantijas, ir pamatots, tas pierāda, ka *FLH* nerīkojas kā uzņēmējs tirgū. *FLH*, iespējams, varētu piešķirt atbalstu, bet nevarētu vienlaicīgi būt atbalsta saņēmēja. Turklāt viedoklis, saskaņā ar kuru *FLH* ir piešķīrusi atbalstu, pierāda, ka tā nav uzņēmums EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Uzņēmums nepiešķir atbalstus, ņemot vērā to, ka runa ir par neatmaksājamu subsīdiju, un neviens uzņēmējs nesniegtu pakalpojumus bez atlīdzības.

138 Saistībā ar Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru tā esot atsevišķi pārbaudījusi attiecīgos dažādos pasākumus, prasītājas iebilst, ka fakts, ka Komisija patiesībā nav veikusi nepieciešamo nošķiršanu, izriet no apstākļa, ka tā, pamatojoties uz lidostas ekspluatācijas saimniecisko raksturu, ir kļūdaini secinājusi, ka infrastruktūras būvniecība ir saimnieciska darbība. Sasaistot šīs abas darbības, tā esot piešķīrusi *FLH* dubultu

lomu, proti, atbalsta sniedzējas un saņēmējas lomu, lai gan šāda dubulta funkcija loģiski esot izslēgta.

139 Komisija apstrīd prasītāju argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

140 Vispirms ir jāatgādina, ka *FLH* bija kapitāla ieguldījuma saņēmēja, uzskatot šo kapitāla ieguldījumu par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, kā tas arī izriet no Lēmuma 165.–224. apsvēruma.

141 Turklāt ir jānorāda, ka atbilstoši Lēmuma 225.–252. apsvērumam *DHL* bija saskaņā ar pamatnolēmuma 8. un 9. sadaļu piešķirto neierobežoto garantiju saņēmēja, kā arī garantijas vēstules, kas ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, ko piešķīrusi *Land Saxen*, *MF*, un *FLH*, saņēmēja. It īpaši ir jānorāda, ka pamatnolīgums tika noslēgts starp *FLH* un *MF*, no vienas puses, un *DHL*, no otras puses.

142 Ir jākonstatē, ka Komisija ir atzinusi, ka *FLH* ir valsts atbalsta saņēmēja, šajā gadījumā — kapitāla ieguldījuma veidā, kā arī viens no subjektiem, kas piešķīris citus valsts atbalstus, proti, garantijas, kas izriet no pamatnolīguma un garantijas vēstules.

143 Tomēr, tā kā šajā gadījumā runa ir par atsevišķiem valsts atbalstiem un turklāt tādiem, kas Lēmumā ir pārbaudīti atsevišķi, nevar uzskatīt, kā to apgalvo prasītājas, ka atbalsta saņēmēja un sniedzēja kvalificēšana šajā gadījumā nav atbilstoša. Valsts uzņēmums, kā tas arī izriet no iepriekš 128. punktā minētās judikatūras, varot būt valsts atbalsta saņēmējs, ja tas ir tirgū aktīvs uzņēmums. Tomēr nekas neizslēdz iespēju uzņēmumam atsevišķa pasākuma kontekstā piešķirt atbalstu kādam citam uzņēmumam. Tādējādi valsts atbalstu var piešķirt ne tikai tieši valsts, bet arī sabiedriskas vai privātas iestādes, kuras valsts ir izveidojusi šim mērķim vai kurām tā ir uzticējusi atbalsta pārvaldīšanu (šajā ziņā skat. 2002. gada 16. maija spriedumu lietā Francija/Komisija, minēts iepriekš 130. punktā, 23. punkts un tajā minētā judikatūra). Valsts, izmantojot savu dominējošo ietekmi pār valsts uzņēmumiem, pilnībā ir spējīga novirzīt uzņēmumu līdzekļu izmantošanu tā, lai vajadzības gadījumā finansētu īpašus pasākumus citu uzņēmumu labā (šajā ziņā skat. 2002. gada 16. maija spriedumu lietā Francija/Komisija, minēts iepriekš 130. punktā, 38. punkts). Līdz ar to prasītājas kļūdaini apgalvo, ka uzņēmumi EKL 87. panta nozīmē nevar piešķirt atbalstus un ka *FLH* būtu jābūt piesaistītai valstij vai arī tā būtu jāuzskata par uzņēmumu.

144 Ir jāpiebilst, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse riska kapitāla jomā nepierāda atbalsta saņēmēja un sniedzēja funkciju nesaderību. Neviens šīs prakses elements neļauj secināt, ka Komisija bez nosacījumiem būtu izslēgusi iespēju, ka tāda pasākuma, kas ir valsts atbalsts, saņēmējs vienlaicīgi nevarētu būt cita pasākuma, kas arī ir valsts atbalsts, veicējs. Būtībā no lēmumiem, uz kuriem atsaucas prasītājas, kā arī no Pamatnostādnēm par valsts atbalstu, lai veicinātu riska kapitāla ieguldījumus mazos un vidējos uzņēmumos, izriet, ka Komisija katrā gadījumā un, ņemot vērā katra paredzētā pasākuma īpašības, pārbauda, vai ir iespējams valsts atbalsts investoru līmenī, ieguldījumu fondu līmenī un to uzņēmumu līmenī, kuros tiek ieguldītas investīcijas. Turklāt Komisija savā 2007. gada 29. maija Lēmumā C(2007) 2329 par valsts atbalstu N 732/2006 (Nīderlande — Riska kapitāla

shēma "BioGeneration Venture Fund") ir atzinusi, ka nevar izslēgt to, ka pastāv atbalsts fondu līmenī un to uzņēmumu līmenī, kuros tiek ieguldītas investīcijas.

145 Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka attiecīgie atbalsta pasākumi viens no otra ir atšķirīgi, ir jākonstatē, ka nekas neliedz *FLH*, no vienas puses, kā valsts struktūrai būt atbalsta, ko *DHL* saņēmusi, pamatojoties uz pamatnolīgumu un garantijas vēstuli, sniedzējai un, no otras puses, kā uzņēmumam, kas darbojas lidostu tirgū, būt valsts atbalsta, kas šajā gadījumā ir kapitāla ieguldījums, saņēmējai. No pirmā un otrā pamata pārbaudes izriet, ka Komisija pamatoti uzskatīja, ka, pirmkārt, *FLH* veic saimniecisku darbību un ir uzņēmums EKL 87. panta 1. punkta nozīmē un, otrkārt, kā tā ir valsts atbalsta, ko veido kapitāla ieguldījums, saņēmēja. Turklāt neviens apstāklis neļauj apšaubīt faktu, ka, ņemot vērā to, ka *FLH* ir pamatnolīguma parakstītāja, tā ir jāuzskata par ar šo pamatnolīgumu saistītā atbalsta sniedzēju, ne arī apšaubīt Lēmuma 227. apsvērumā minēto Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru pamatnolīgumu un garantijas vēstuli finansē no valsts līdzekļiem un lēmumus par šo valsts resursu piešķiršanu pieņem valsts iestādes. Prasītājas turklāt šajā gadījumā to neapstrīd.

146 No tā izriet, ka pretēji prasītāju apgalvotajam Lēmums nav pretrunīgs tādēļ, ka *FLH* tajā ir vienlaicīgi kvalificēta par atbalsta saņēmēju un sniedzēju. No tā arī izriet, ka ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru, tā kā Komisija esot atzinusi, ka privāts investors nebūtu piešķīris garantijas *DHL*, *FLH* nevarot uzskatīt par tirgū darbojošos uzņēmumu, kā rezultātā tā nevarot būt atbalsta saņēmēja.

147 Ņemot vērā iepriekš minēto, trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu, kas izriet no atpakaļejoša spēka aizlieguma, tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un vienlīdzības principu pārkāpuma

Lietas dalībnieku argumenti

148 Prasītājas apgalvo, ka, šajā gadījumā piemērojot 2005. gada vadlīnijas, tiek pārkāpti atpakaļejoša spēka aizlieguma, tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un vienlīdzības principi.

149 Pirmkārt, saistībā ar atpakaļejoša spēka aizlieguma principa pārkāpumu prasītājas vispirms norāda, ka pretēji Komisijas apgalvotajam tā šajā gadījumā esot piemērojusi 2005. gada vadlīnijas. Tas izrietot gan no Lēmuma 30. apsvēruma, gan no tā pretrunīgā rakstura, vairākkārt atsaucoties uz 2005. gada vadlīnijām (30., 174., 176. un 195. apsvērums).

150 Prasītājas turklāt apgalvo, ka 2005. gada vadlīnijas nebija piemērojamas, ņemot vērā to, ka atbilstošais kapitāla ieguldījuma piešķiršanas novērtēšanas datums bija agrāks par vadlīniju spēkā stāšanās datumu. Vadlīnijās esot paredzēts, ka tās ir piemērojamas valsts atbalstiem, kas piešķirti pēc to publicēšanas, proti, pēc 2005. gada 9. decembra, tādējādi nepārprotami izslēdzot to piemērošanu ar atpakaļejošu spēku. Šajā gadījumā tieši pēc *MF* 2004. gada 4. novembra valdes lēmuma tās akcionāri nolēma nodot *FLH* rīcībā kapitāla ieguldījumu. Tātad kapitāla ieguldījums *FLH* tika piešķirts pirms 2005. gada vadlīniju spēkā stāšanās, kad bija spēkā vienīgi 1994. gada paziņojums. Līdz ar to, attiecinot 2005. gada vadlīnijas uz kapitāla ieguldījumu, Komisija esot pārkāpusi atpakaļejoša spēka aizlieguma principu.

151 Prasītājas piebilst, ka saskaņā ar judikatūru jauns tiesiskais regulējums, kurš dalībvalstij bija zināms projekta stadijā, nav piemērojams ar atpakaļejošu spēku. Līdz ar to 2005. gada vadlīnijām, kurās vairāk nekā gadu pēc kapitāla ieguldījuma piešķiršanas ir grozīti kritēriji, pamatojoties uz kuriem var noteikt, vai kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts, un kuru projekts dalībvalstīm tika paziņots tikai vairākus mēnešus pēc šī ieguldījuma, vēl jo mazāk var būt atpakaļejošs spēks.

152 Otrkārt, saistībā ar tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu pārkāpumu prasītājas apgalvo, ka lēmuma, kas attiecas uz dienvidu skrejceļu, pieņemšanas dienā, proti, 2004. gada 4. novembrī, nebija iespējams paredzēt, ka Komisija mainīs savu novērtējumu attiecībā uz valsts atbalsta noteikumiem, kuri attiecas uz reģionālo lidostu infrastruktūru finansēšanu. Viedoklis, saskaņā ar kuru šis finansējums varētu būt valsts atbalsts, parādījās tikai 2005. gadā, proti, pēc kapitāla ieguldījuma piešķiršanas. Patiesībā līdz 2005. gada vadlīniju pieņemšanai Komisijai šajā ziņā nebija izveidojusies pastāvīga prakse un pastāvēja liela tiesiskā nedrošība. Pat pieņemot, ka šāda prakse pastāvēja, Vācijas iestādes vai prasītājas nebūtu varējušas to zināt, tādēļ ka, pirmkārt, attiecīgie lēmumi būtu bijuši publicēti vienīgi Komisijas tīmekļa vietnē, un nevis *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un, otrkārt, tie nebūtu publicēti vācu valodā, līdz ar to prasītājām nebūtu saprotami. Šādos apstākļos prasītājas apgalvo, ka izmaiņas EKL 87. panta 1. punkta interpretācijā nebija paredzamas.

153 Prasītājas turklāt apgalvo, ka šādas izmaiņas nevarēja izsecināt ne no Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses, ne no judikatūras, ne arī no 2001. gada pētījuma. Šajā ziņā tās it īpaši apgalvo, ka, ja *ADP* judikatūrā valsts atbalsta noteikumu piemērojamības joma būtu attiecināta uz visiem lidostu nozarē pieņemtajiem pasākumiem, Komisijai tiesiskās drošības nolūkā kopš šī brīža būtu vajadzējis atcelt vai grozīt 1994. gada paziņojumu. Tomēr tas tā nenotika, līdz ar to pirms Lēmuma pieņemšanas judikatūru nevarēja interpretēt tādējādi, ka uz reģionālās infrastruktūras būvniecību attiektos valsts atbalstu reglamentējošie noteikumi, un joprojām bija piemērojami 1994. gada paziņojumā minētie principi. Saistībā ar Komisijas izvirzīto faktu, ka pirms 2005. gada

vadlīniju pieņemšanas Vācijas iestādes bija paziņojušas par pasākumiem attiecībā uz reģionālo lidostu būvniecību un attīstību (valsts atbalsts N 644i/2002), prasītājas apgalvo, ka dalībvalstis tiesiskās drošības dēļ regulāri ziņo par pasākumiem, pat ja tās uzskata, ka šajā gadījumā runa nav par valsts atbalstu. Līdz ar to no šīs paziņošanas nevar secināt, ka pirms iesaistīšanās dienvidu skrejceļa finansēšanā Vācijas iestādes uzskatīja, ka šajā gadījumā varētu būt runa par valsts atbalstu.

154 Prasītājas visbeidzot apgalvo, ka, ņemot vērā to, ka 2005. gada vadlīnijās detalizēti ir regulēta to piemērošana laikā, Komisija, piemērojot tās agrākam datumam nekā tam, kurā tās stājušās spēkā, ir pārkāpusi pati savus pārbaudes kritērijus, kurus tā ir apņēmusies ievērot un uz kuru ievērošanu būtu jāvar paļauties saimnieciskās darbības subjektiem un dalībvalstīm. Šajā ziņā tās savā replikā precizē, ka, pakļaujot kapitāla ieguldījumu valsts atbalsta noteikumiem, lai gan tā nevarēja piemērot 2005. gada vadlīnijas, Komisija esot pārkāpusi 1994. gada paziņojumu un tātad principu, ka pārvaldes iestādēm savi akti ir saistoši. Komisijai ir saistošas tās pieņemtās vadlīnijas, ja vien tās nav pretrunā primārajām tiesībām. Tomēr Lēmuma, kas attiecas uz kapitāla ieguldījumu, pieņemšanas dienā ar 1994. gada paziņojumu netika pārkāptas primārās tiesības, tā kā judikatūrā nebija pieprasīts, lai valsts atbalsta noteikumus piemērotu pasākumiem, kas attiecas uz lidostas infrastruktūru, kā to ir apstiprinājusi Komisija.

155 Treškārt, attiecībā uz vienlīdzības principa pārkāpumu prasītājas apgalvo, ka liels skaits Eiropas lidostu ir saņēmušas valsts atbalstus infrastruktūras būvniecībai un attīstīšanai. Ņemot vērā vienlīdzības principu, *FLH* tātad nevar būt vienīgā, kuru ir

skārušas izmaiņas Komisijas politikā attiecībā uz valsts atbalsta noteikumu piemērošanu reģionālajām lidostām.

156 Komisija apstrīd prasītāju argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

157 Attiecībā, pirmkārt, uz iebildumu, kas izriet no atpakaļejoša spēka aizlieguma principa pārkāpuma, ir jākonstatē, ka saistībā ar kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē neviens Lēmumā minētais fakts neliecina par to, ka Komisija būtu piemērojusi 2005. gada vadlīniju noteikumus.

158 Vispirms, runājot par uzņēmuma un saimnieciskās darbības kritēriju, Komisija Lēmuma 173. apsvērumā ir norādījusi, ka no *ADP* judikatūras izriet, ka lidostu operatori principā veic tādu saimniecisku darbību EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, uz kuru attiecas valsts atbalsta noteikumi. Ņemot vērā nesenās izmaiņas šajā sektorā, Komisija, kā norādīts Lēmuma 174. apsvērumā, ir atzinusi, ka, sākot no 2000. gada — gada, kurā Pirmās instances tiesa ir pieņēmusi iepriekš 84. punktā minēto spriedumu lietā *Aéroports de Paris*/Komisija —, vairs nav nepieciešams *a priori* izslēgt valsts atbalsta noteikumu piemērošanu attiecībā uz lidostām. Komisija tātad Lēmuma 176. apsvērumā secināja, ka, sākot no šī sprieduma pieņemšanas dienas, attiecībā uz šo nozari būtu jāpiemēro valsts atbalsta noteikumi, uzsverot, ka to nevar uzskatīt par 2005. gada vadlīniju piemērošanu ar atpakaļejošu spēku, ņemot vērā to, ka minētais spriedums attiecās vienīgi uz Tiesas skaidrojumu attiecībā uz valsts atbalsta jēdzienu.

159 Šāda pieeja ir jāatbalsta, ņemot vērā, ka, interpretējot Savienības tiesību normu, Tiesa tikai izskaidro un precizē tās nozīmi un piemērojamību, to, kā tā būtu jāizprot un jāpiemēro kopš tās stāšanās spēkā (skat. Pirmās instances tiesas 2008. gada 12. februāra spriedumu lietā T-289/03 *BUPA* u.c./Komisija, Krājums, II-81. lpp., 159. punkts un tajā minētā judikatūra).

160 No tā izriet, ka attiecībā uz saimnieciskās darbības kritērija izvērtēšanu Komisija pamatoti varēja izmantot no *ADP* judikatūras izrietošos principus, piemērojot tos šī gadījuma apstākļiem, it īpaši tiktāl, ciktāl tas attiecas uz lidostas infrastruktūras finansēšanu, kas nav 2005. gada vadlīniju piemērošana ar atpakaļejošu spēku.

161 Turklāt nevienā no Lēmuma apsvērumiem, kas attiecas uz uzņēmuma un saimnieciskās darbības jēdzienu, tieši nav norādīts, ka Komisija ar atpakaļejošu spēku būtu piemērojusi 2005. gada vadlīnijas, gluži otrādi 176. apsvērumā ir minēts pretējais. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Lēmuma 30. apsvērumā minētā atsauce uz šīm vadlīnijām attiecas uz kapitāla ieguldījuma saderības ar kopējo tirgu izvērtēšanu iepriekšējās pārbaudes ietvaros, nevis uz tā kvalificēšanu par valsts atbalstu. Tāpat arī Lēmuma 174. apsvērumā minētais apgalvojums, saskaņā ar kuru, ņemot vērā pastāvīgo attīstību šajā nozarē, Komisija savās 2005. gada vadlīnijās paplašināja *ADP* judikatūrā pielietotās pieejas piemērošanas jomu, ietverot visa veida lidostas, neļauj secināt, ka Komisija šajā gadījumā būtu piemērojusi minētās vadlīnijas, jo šī piezīme patiesībā ir vērsta uz to, lai norādītu, ka šajās vadlīnijās ir kodificēta kopš šīs judikatūras pastāvošā tiesiskā situācija, skaidrojot dažas no šīm norādēm, it īpaši attiecībā uz reģionālajām lidostām.

162 Saistībā ar ekonomisko priekšrocību kritēriju Lēmumā nav norādīts, ka būtu piemērotas 2005. gada vadlīnijas. Gluži pretēji, Lēmuma 195. apsvērumā ir minēts, ka privāta investora principa piemērošana nav sasaistāma ar 2005. gada vadlīnijām, bet gan

ar judikatūras un Komisijas lēmumu attīstību, un prasītājas turklāt nav apstrīdējušas šo Lēmuma aspektu.

163 Visbeidzot, attiecībā uz saistības ar valsti kritēriju, tostarp attiecībā uz konkurences izkropļojumu un ietekmi uz tirdzniecību, Lēmumā nav ietverts neviens fakts, kurš norādītu, ka Komisija būtu piemērojusi elementus, kas attiecas uz 2005. gada vadlīnijās minētajiem kritērijiem, un prasītājas turklāt to nav arī apgalvojušas.

164 No iepriekš minētā izriet, ka saistībā ar kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē Komisija nav piemērojusi 2005. gada vadlīnijas. Ir jāpiebilst, ka, tā kā prasītājas nav apstrīdējušas Lēmumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz kapitāla ieguldījuma saderības ar kopējo tirgu novērtējumu, šīs prasības ietvaros nav jāpārbauda, vai, veicot šo novērtējumu, Komisija ar atpakaļejošu spēku ir piemērojusi 2005. gada vadlīnijas.

165 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jānoraida iebildums, kas izriet no 2005. gada vadlīniju piemērošanas ar atpakaļejošu spēku dienvidu skrejceļa būvniecības finansēšanai.

166 Otrkārt, saistībā ar iebildumiem, kas attiecas uz tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu pārkāpumu, pietiek norādīt, ka, tā kā Komisija saistībā ar kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu nav piemērojusi 2005. gada vadlīnijas, minētie iebildumi ir jānoraida. Patiesībā tie ir balstīti uz kļūdainu pieņēmumu par minēto vadlīniju piemērošanu ar atpakaļejošu spēku.

167 Katrā ziņā šie iebildumi nešķiet pamatoti. Patiesībā *ADP* judikatūra, no kuras izriet, ka lidostas darbība ir saimnieciska darbība, ir radusies 2000. gadā. Turklāt iepriekš 77. punktā minētais spriedums lietā *Ryanair*/Komisija, kurš attiecās uz situāciju pirms 2005. gada vadlīniju pieņemšanas, apstiprināja *ADP* judikatūru reģionālās lidostas ekspluatācijas kontekstā. Bez tam no Komisijas 2001. gada 13. marta Lēmuma SG(2001) D/286839 par valsts atbalstu N 58/2000 (Itālija — Pjemontas lidostu sistēmas veicināšana) izriet, ka šajā laikā Komisija neizslēdza iespēju, ka pasākums par labu reģionālo lidostu infrastruktūras attīstībai nevarētu būt valsts atbalsts. Patiesībā šajā lēmumā, kas, pretēji prasītāju apgalvotajam, arī attiecās uz lidostu infrastruktūras finansēšanu, Komisija būtībā atzina, kā tas izriet it īpaši no 17. apsvēruma, ka lai arī attiecīgais pasākums ir atzīstams par valsts atbalstu, tas ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Visbeidzot ir jānorāda, ka, ja Vācijas iestādes 2002. gadā paziņoja par valsts atbalstu N 644i/2002 tiesiskās drošības dēļ, kā apgalvo prasītājas (skat. iepriekš 153. punktu), tad tas ir tādēļ, ka minētās iestādes paredzēja iespēju, ka attiecīgais pasākums, kura mērķis bija uzlabot reģionālās lidostas infrastruktūru, varētu būt valsts atbalsts. Turklāt attiecībā uz minēto atbalstu ierosinātās procedūras ietvaros Komisija, atsaucoties uz *ADP* judikatūru, 2003. gada 30. jūnijā norādīja Vācijas iestādēm, ka neesot skaidrs, vai "atbalsts reģionālo lidostu būvniecībai un attīstībai var tikt [..] uzskatīts par vispārēju pasākumu attiecībā uz infrastruktūru, kas neattiecas uz valsts atbalstu".

168 Šādos apstākļos prasītājas kļūdaini apgalvo, ka lēmuma, kas attiecas uz dienvidu skrejceļu, pieņemšanas dienā, proti, 2004. gada decembrī, nebija paredzams, ka reģionālo lidostu infrastruktūras finansēšanas pasākumu novērtējums, ņemot vērā valsts atbalsta noteikumus, mainīsies. Tas pats arī attiecas uz apgalvojumu saistībā ar faktu, ka viedoklis, saskaņā ar kuru reģionālo lidostu būvniecības finansēšanu var uzskatīt par valsts atbalstu, parādījās tikai 2005. gadā, pēc kapitāla ieguldījuma piešķiršanas.

169 No iepriekš minētā izriet, ka iebildumi attiecībā uz tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principu pārkāpumu ir jānoraida.

170 Treškārt un visbeidzot, runājot par iebildumu, kas izriet no vienlīdzības principa pārkāpuma, ir jānorāda, ka fakts, ka reģionālo lidostu infrastruktūras finansēšanu, iespējams, var uzskatīt par valsts atbalstu, attiecas uz visām lidostām, sākot no 2000. gada, tādējādi *FLH* nevar tikt uzskatīta par vienīgo lidostas operatoru, uz kuru attiecas šīs izmaiņas, kā apgalvo prasītājas. Ar apstāklis, ka lidostas pirms šī datuma ir saņēmušas finanšu atbalsta pasākumus, nevar apšaubīt faktu, ka jebkuras reģionālās lidostas infrastruktūras finansēšana turpmāk var tikt pārbaudīta, ņemot vērā valsts atbalsta noteikumus.

171 Iebildums, kas izriet no vienlīdzības principa pārkāpuma, tādējādi ir jānoraida.

172 Ņemot vērā iepriekš minēto, ceturtais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu, saskaņā ar kuru ar 2005. gada vadlīnijām ir pārkāptas primārās tiesības

Lietas dalībnieku argumenti

173 Prasītājas apgalvo, ka ar 2005. gada vadlīnijām ir pārkāptas primārās tiesības divu iemeslu dēļ.

174 Pirmkārt, 2005. gada vadlīnijas esot neprecīzas, ņemot vērā to, ka lidostu infrastruktūras būvniecība un attīstīšana nav saimnieciska darbība. Līdz ar to tās esot pretrunā primārajām tiesībām un tās neveido Lēmumam piemērotu tiesisko bāzi.

175 Otrkārt, 2005. gada vadlīnijas esot pretrunīgas un līdz ar to tās pārkāpjot tiesiskās skaidrības un drošības principus. Patiesībā 1994. gada paziņojuma 12. punkts, kurā ir noteikts, ka infrastruktūras projektu realizēšana ir vispārējās ekonomikas politikas pasākums, ko Komisija nevar kontrolēt saskaņā ar Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, neesot atcelts. Līdz ar to neesot iespējams zināt, kādā mērā uz lidostu infrastruktūras būvniecību un attīstīšanu attiecas atbalstu reglamentējošie noteikumi.

176 Šajā ziņā prasītājas uzsver, ka, pieļaujot, ka 2005. gada vadlīnijas "papildina" 1994. gada paziņojumu, Komisija esot atzinusi, ka tā nav vēlējusies apšaubīt minētajā paziņojumā noteikto principu, uz kuru tā turklāt atsaucas 2005. gada vadlīnijās. Tomēr šādas šaubas Komisijai esot radušās tiktāl, ciktāl 2005. gada vadlīnijas ir piemērojamas attiecībā uz visu lidostu darbību kopumu, tostarp arī infrastruktūras būvniecību. Bez tam šajās vadlīnijās, pretēji, 1994. gada paziņojumam, ir norādīts, ka, "ja lidostas pārvaldītājs veic saimniecisko darbību [..], viņam ir jāfinansē no saviem līdzekļiem tās infrastruktūras izmantošana un būvniecība, ko viņš pārvalda". Norādot, ka Komisija šajā ziņā atsaucas uz *ADP* judikatūru, prasītājas atgādina, ka minētajā judikatūrā ir precizēts, ka lielas starptautiskas lidostas ekspluatāciju var uzskatīt par saimniecisku darbību, bet tajā nav ietvertas nekādas norādes attiecībā uz reģionālajām lidostām. Saskaņā ar prasītāju viedokli, ņemot vērā to, ka Komisija, šķiet, vairs nevēlas no savas kontroles izslēgt infrastruktūras būvniecību, kā tas bija gadījumā saskaņā ar

1994. gada paziņojumu, 2005. gada vadlīnijas ir pretrunīgas. Ja Komisija uzskatīja, ka reģionālo lidostu infrastruktūras būvniecības vai attīstīšanas finansēšanas pasākumi ir valsts atbalsts, tai nepārprotami bija jāatceļ 1994. gada paziņojums un jāpieņem jauns.

177 Saistībā ar Komisijas apgalvojumiem, saskaņā ar kuriem 1994. gada paziņojuma 12. punkts esot svītrots un atcelts ar 2005. gada vadlīnijām, prasītājas apgalvo, ka tie esot kļūdaini. 2005. gada vadlīniju 18. un 19. punktā nav tieši izskaidrota to saikne ar 1994. gada paziņojumu. Saskaņā ar prasītāju viedokli 2005. gada vadlīnijas esot neskaidras, jo, no vienas puses, tās nepārprotami neatceļ 1994. gada paziņojuma 12. punktu un, no otras puses, tās to svītro. Šīs pretrunas padarot 2005. gada vadlīnijas par nepiemērojamām attiecībā uz infrastruktūras finansēšanu un apstiprina to, ka tās pārkāpj EKL 87. pantu.

178 Visbeidzot, saistībā ar argumentu, saskaņā ar kuru Lēmums nav balstīts uz 2005. gada vadlīnijām, prasītājas atgādina, ka Komisija tās patiesībā esot piemērojusi (skat. iepriekš 149. punktu).

179 *ADV* atbalsta prasītāju iesniegtos apsvērumus. Saskaņā ar *ADV* viedokli 2005. gada vadlīnijas neesot piemērojamas. Šajā ziņā tā apgalvo, ka Komisija vadlīnijās nevarot noteikt, kādi elementi veido valsts atbalstu, kas šajā gadījumā ir saimnieciskās darbības esamība, tādējādi pārkāpjot primārās tiesības.

180 Komisija nepiekrīt prasītāju un *ADV* argumentiem.

Vispārējās tiesas vērtējums

181 Ņemot vērā, kā arī norādīts ceturtā pamata pārbaudes ietvaros, ka Komisija nav piemērojusi 2005. gada vadlīnijas saistībā ar kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, ir jākonstatē, ka šis pamats ir neefektīvs.

182 Ar šo pamatu, kurš līdzinās iebildei par prettiesiskumu, prasītājas, pirmkārt, apgalvo, ka 2005. gada vadlīnijas ir neprecīzas, ņemot vērā, ka lidostu infrastruktūras būvniecība un attīstīšana nav saimnieciska darbība un, otrkārt, ka minētās vadlīnijas ir pretrunīgas un līdz ar to pārkāpj tiesiskās skaidrības un drošības principus, piemērojot valsts atbalsta noteikumus attiecībā uz lidostu infrastruktūras finansēšanu. Tā kā šajā gadījumā 2005. gada vadlīnijas šādā saistībā nav piemērotas, prasītāju izvirzītie iebildumi attiecībā uz to ir neefektīvi.

183 Šādos apstākļos piektais pamats ir jānoraida.

Par sesto pamatu, kas attiecas uz procesuālo noteikumu pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

184 Pakārtoti prasītājas apgalvo, ka Komisija nav piemērojusi atbilstošu procedūru. Šajā ziņā tās norāda, ka saistībā ar tādām reģionālajām lidostām kā Leipciga-Halle brīdī,

kad 2004. gadā tika pieņemts lēmums par dienvidu skrejceļa paplašināšanu, attiecīgs tirgus nepastāvēja. Šīs lidostas neveica saimniecisko darbību un nekonkurēja ar citām lidostām. Turklāt, pieņemot, ka reģionālās lidostas tieši šajā brīdi faktiski konkurēja, ka tirgus pastāvēja un ka līdz ar to bija piemērojami valsts atbalsta noteikumi, tas katrā ziņā izraisītu jaunas izmaiņas, kā atzinusi Komisija 2005. gada vadlīnijās. Attiecīgi, pat uzskatot, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts, tas katrā ziņā būtu jākvalificē par pastāvošu atbalstu Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) daļas nozīmē. Līdz ar to, tā kā Komisija šajā gadījumā nav piemērojusi procedūru, kas minētajā regulā, it īpaši tās 17.–19. pantā, paredzēta attiecībā uz pastāvošiem valsts atbalstiem, Lēmumā ir pieļauts procesuālo noteikumu pārkāpums.

185 Komisijas apgalvojums, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 659/1999 17.–19. pants esot piemērojami tikai attiecībā uz atbalstu shēmām, nevis individuāliem atbalstiem, gadījumā, ja tiktu pieņemts, ka tas tā patiešām ir, radītu situāciju, ka Komisijai nebūtu bijis pienākuma pārbaudīt šajā gadījumā aplūkoto pasākumu. Pirmkārt, nepastāvētu vajadzīgs pasākums EKL 88. panta 1. punkta nozīmē un, otrkārt, Komisijai nebūtu tiesību pārbaudīt pastāvošu individuālu atbalstu saskaņā ar Regulu Nr. 659/1999.

186 Komisija lūdz šo pamatu noraidīt.

Vispārējās tiesas vērtējums

187 Ir jāatgādina, ka EK līgumā ir noteiktas atšķirīgas procedūras atkarībā no tā, vai atbalsts ir pastāvošs vai jauns. Lai gan par jaunu atbalstu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu ir iepriekš jāpaziņo Komisijai un tas nevar tikt īstenots, pirms procedūra

nav beigusies ar galīgo lēmumu, pastāvošs atbalsts saskaņā ar EKL 88. panta 1. punktu var tikt īstenots, kamēr Komisija nav konstatējusi tā nesaderību (spriedums lietā *Banco Exterior de España*, minēts iepriekš 128. punktā, 22. punkts, un 2000. gada 15. jūnija Pirmās instances tiesas spriedums apvienotajās lietās T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, no T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, no T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98, *Alzetta* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2319. lpp., 148. punkts). Tādēļ attiecībā uz pastāvošu atbalstu vajadzības gadījumā var tikt pieņemts vienīgi lēmums par nesaderību, kuram ir iedarbība nākotnē (skat. spriedumu lietā *Alzetta* u.c./Komisija, minēts iepriekš, 147. punkts).

188 Saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) daļu pastāvošs atbalsts ir "atbalsts, ko uzskata par pastāvošu atbalstu, jo ir iespējams konstatēt, ka tā ieviešanas laikā tas nav bijis atbalsts, bet pēc tam kopējā tirgus attīstības dēļ — dalībvalstij neieviešot izmaiņas — tas kļuvis par atbalstu". Šis jēdziens "kopējā tirgus attīstība" var tikt saprasts kā attiecīgā pasākuma ietekmētās nozares ekonomiskā un juridiskā konteksta izmaiņas. Šādas izmaiņas var it īpaši izrietēt no tirgus, kas sākotnēji bijis slēgts konkurencei, liberalizēšanas.

189 Šajā gadījumā ir jānorāda, kā tas arī izriet no Lēmuma 174. un 176. apsvēruma, ka, ņemot vērā lidostu nozares attīstību un *ADP* judikatūru, Komisija ir atzinusi, ka kopš 2000. gada vairs nav nepieciešams *a priori* izslēgt valsts atbalsta noteikumu piemērošanu attiecībā uz lidostām. Turklāt no Lēmuma SG(2001) D/286839 (skat. iepriekš 167. punktu) izriet, ka Komisija 2001. gadā paredzēja, ka lidostu infrastruktūras finansēšana varētu būt valsts atbalsts. Arī Vācijas iestādes paredzēja šādu iespēju, ņemot vērā, ka tās 2002. gadā paziņoja par valsts atbalstu N 644i/2002, savukārt Komisija šim atbalstam piemērojamās procedūras ietvaros 2003. gadā paziņoja minētajām iestādēm par savām šaubām saistībā ar iespēju, ka attiecīgie pasākumi varētu būt vispārēji pasākumi attiecībā uz infrastruktūru (skat. iepriekš 167. punktu).

190 Tomēr kapitāla ieguldījums tika piešķirts 2004. gada novembrī, tas ir, brīdī, kad Komisija jau bija norādījusi, ka šāds finansējums varētu būt valsts atbalsts.

191 Saistībā ar prasītāju argumentāciju, saskaņā ar kuru, runājot par tādām lidostām kā Leipciga-Halle, brīdī, kad tika pieņemts lēmums par dienvidu skrejceļa paplašināšanu, attiecīgs tirgus nepastāvēja, jo šīs lidostas neveica saimniecisko darbību un savstarpēji nekonkurēja, pietiek atgādināt, ka pirmā pamata ietvaros tika noteikts, ka *FLH* veic saimniecisku darbību un konkurē ar citām lidostām (skat. iepriekš 93. punktu), un konstatēt, ka neviens elements neļauj secināt, ka tas tā nebija brīdī, kad tika piešķirts kapitāla ieguldījums. Saistībā ar izmaiņām, uz kurām Komisija norādījusi 2005. gada vadlīnijās, ir jāatzīmē, ka tās ir pieņemtas pirms lēmuma finansēt dienvidu skrejceļu 2004. gadā. Komisija šo vadlīniju 5. punktā atsaucas uz izmaiņām, kas notikušas "pēdējos gados". Turklāt Komisija ir izvirzījusi šīs izmaiņas jau 2001. gadā savā Lēmumā SG(2001) D/286839, it īpaši tā 11. apsvērumā.

192 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka kapitāla ieguldījums nebija valsts atbalsts tā piešķiršanas brīdī, bet par tādu kļuva kopējā tirgus attīstības dēļ.

193 No tā izriet, ka kapitāla ieguldījums nav pastāvošs atbalsts Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) daļas nozīmē.

194 Ir jāpiebilst, ka, lai arī Lēmumā patiešām nav precīzi atbildēts uz argumentu, ko Vācijas iestādes bija izvirzījušas formālās izmeklēšanas procedūras ietvaros un saskaņā

ar kuru kapitāla ieguldījums ir pastāvošs atbalsts (Lēmuma 70. apsvērums), tomēr Komisijai nav pienākuma izteikt viedokli par visiem argumentiem, ko tai paudušas ieinteresētās personas, bet pietiek ar to, ka tā izklāsta faktus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma struktūrā (skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūlija spriedumu lietā T-349/03 *Corsica Ferries France*/Komisija, Krājums, II-2197. lpp., 63. un 64. punkts un tajos minētā judikatūra). Šajā gadījumā Lēmumā, it īpaši tā 174.–176. punktā, ir ietverti nepieciešamie elementi, kas ļauj saprast iemeslus, kādēļ atbalsts nevar tikt uzskatīts par pastāvošu atbalstu Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) daļas nozīmē.

195 Ņemot vērā iepriekš minēto, sestais pamats ir jānoraida.

Par septīto pamatu, kas izriet no EK līgumā paredzēto kompetenču sadalījuma pārkāpuma

Lietas dalībnieku argumenti

196 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ar savu "uzņēmuma" jēdziena interpretāciju ir pārkāpusi primārās tiesības, ņemot vērā to, ka tā valsts atbalsta kontrolei ir pakļāvusi tādus valsts pasākumus, kas šādai kontrolei nav pakļauti.

197 Pirmām kārtām, prasītājas apgalvo, ka Komisija esot pārkāpusi dalībvalstu kompetences. Saistībā ar reģionālās politikas un ekonomikas pasākumiem dalībvalstīm ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz infrastruktūras būvniecību un Komisijai šajā jomā nav nekādas kompetences. Tomēr, 2005. gada vadlīnijās paplašināti definējot "uzņēmuma" jēdzienu, Komisija esot attiecinājusi uz šādiem pasākumiem konkurences tiesību normas, attiecībā uz kurām tai ir piešķirta kompetence. Tā tādējādi esot sev piešķīrusi jaunas kontroles pilnvaras, kas tai ļauj pārbaudīt un, iespējams, noraidīt dalībvalstu īstenotos projektus. Šīs pilnvaras esot pat plašākas par Vācijas administratīvo tiesu pilnvarām. Attiecīgi, definējot valsts atbalsta jēdzienu tādējādi, ka tiek piesavināta valstu kompetence, kā arī tas izriet it īpaši no Lēmuma 261. apsvēruma, Komisija esot pārkāpusi subsidiaritātes principu. Turklāt, ņemot vērā, ka tā Savienības līmenī nespēs nodrošināt labāku kontroli par to, ko varētu veikt valsts līmenī, tā esot pārkāpusi arī EKL 5. panta 2. punktu. Šajā ziņā prasītājas precizē, ka tas, ka lietotājiem esot garantēta nediskriminējoša pieeja infrastruktūrai, nepamato Komisijas kontroli. Pirmkārt, šādu pieeju nodrošinātu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākums, un, otrkārt, maksa par pakalpojumiem būtu pakļauta valsts iestāžu apstiprināšanai pēc konsultēšanās ar lietotājiem un ievērojot vienlīdzības principu.

198 Otrām kārtām, prasītājas uzskata, ka Komisija nedrīkst ar vadlīniju palīdzību saistošā veidā paplašināt EKL 87. panta 1. punktā ietvertos kritērijus. Patiesībā vadlīnijas esot vajadzīgi pasākumi EKL 88. panta 1. punkta nozīmē vai ieteikumi EKL 249. panta 5. punkta nozīmē un tām jābūt saderīgām ar Savienības tiesībām. Taču, 2005. gada vadlīnijās paplašināti attiecinot "uzņēmuma" jēdzienu attiecībā uz visa veida lidostām, Komisija esot pārsniegusi šo ierobežojumu un pārkāpusi EKL 88. panta 1. punktu.

199 *ADV* atbalsta prasītāju paustos apsvērumus. Saskaņā ar *ADV* viedokli Savienības tiesībās paredzētais kompetenču sadalījums neļauj uz lidostu infrastruktūras būvniecību sistemātiski attiecināt valsts atbalsta sistēmu.

200 Komisija nepiekrīt prasītāju un *ADV* argumentiem.

Vispārējās tiesas vērtējums

201 Vispirms ir jāuzsver, ka EKL 7. panta 1. punkta otrajā daļā ir paredzēts, lai visas iestādes darbotos saskaņā ar pilnvarām, ko tām piešķir EK līgums.

202 Turpinot ir jāatgādina, ka EK līguma mērķis, EKL 88. pantā paredzot, ka atbalsti ir pakļauti Komisijas pastāvīgai pārbaudei un kontrolei, ir tāds, ka konstatējums, saskaņā ar kuru atbalsts varētu nebūt saderīgs ar kopējo tirgu, var tikt pārskatīts Savienības tiesā saskaņā ar atbilstošu procedūru, kuru pienākums ir uzsākt Komisijai. Līdz ar to EKL 87. un 88. pantā Komisijai ir paredzēta galvenā loma, nosakot, vai atbalsts nav saderīgs (Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedums lietā C-354/90 *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* un *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, *Recueil*, I-5505. lpp., 9. un 14. punkts).

203 Šajā gadījumā, pirmkārt, saistībā ar iebildumu, saskaņā ar kuru Komisija esot pārkāpusi dalībvalstu pilnvaras, ir jānorāda, kā tas arī izriet no pirmā pamata pārbaudes, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, atzīstot, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Līdz ar to saskaņā ar iepriekšējā punktā minēto

judikatūru Komisijai bija pilnvaras to novērtēt atbilstoši minētā panta 2. un 3. punktam. Tātad tā šajā ziņā nav pārkāpusi dalībvalstu pilnvaras.

204 Saistībā ar apgalvojumu, saskaņā ar kuru reģionālā un ekonomikas politika, kurā ietilpst dienvidu skrejceļa paplašināšana, ir dalībvalstu ekskluzīvā kompetencē, ir jākonstatē, ka, pat ja tā būtu atzīta, šis apstāklis nevarētu radīt tādas sekas, ka Komisijai tiek atņemtas valsts atbalsta kontroles pilnvaras, kas tai piešķirtas EKL 87. un 88. pantā, gadījumā, ja šo politiku ietvaros piešķirtais finansējums būtu valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

205 Visbeidzot saistībā ar faktu, ka Komisija nevarot nodrošināt labāku kontroli par to, kas tiek veikta valsts līmenī, kā to pieprasa EKL 5. panta 2. punkts, ir jāatzīst, ka šim argumentam nav nozīmes, ņemot vērā to, ka ir noteikts, ka Komisijai saskaņā ar EK līgumu bija pilnvaras pārbaudīt šajā gadījumā aplūkoto pasākumu, jo tas attiecās uz valsts atbalstu.

206 Līdz ar to pirmais iebildums ir jānoraida. Šādu pašu iemeslu dēļ ir jānoraida arī iebildums, kurš ir izvirzīts otrā pamata ietvaros un saskaņā ar kuru, uzskatot, ka tā ir kompetenta veikt valsts iestādes pieņemto pasākumu pārbaudi, Komisija ir pārsniegusi tai piešķirtās pilnvaras, jo dalībvalstis ir brīvas izlemt, vai to infrastruktūru tieši jāpārvalda valsts iestādei vai uzņēmumam, kas izveidots šādam mērķim.

207 Otrkārt, saistībā ar iebildumu, saskaņā ar kuru Komisija ar vadlīniju palīdzību nedrīkst paplašināt EKL 87. panta 1. punktā ietvertos kritērijus, pietiek atgādināt, ka šajā gadījumā Komisija nav piemērojusi 2005. gada vadlīnijas saistībā ar kapitāla ieguldījuma kvalificēšanu par valsts atbalstu.

208 Katrā ziņā pretēji prasītāju apgalvotajam šādas vadlīnijas nav vajadzīgs pasākums EKL 88. panta 1. punkta nozīmē. No vienas puses, minētajā pantā paredzētie atbilstošie pasākumi attiecas uz pasākumiem, kas vajadzīgi sakarā ar kopējā tirgus pakāpenisku attīstību vai darbību un kurus Komisija iesaka dalībvalstīm, pastāvīgi pārskatot šajās valstīs pastāvošās atbalsta shēmas. Šajā gadījumā kapitāla ieguldījums ir jauns individuāls atbalsts, nevis pastāvoša atbalstu shēma. No otras puses, no to rakstura un satura skaidri izriet, ka 2005. gada vadlīnijas Komisijai ir ievirzes akts, kas nosaka tās rīcības brīvības izmantošanu attiecībā uz valsts atbalstu lidostu nozares jomā. Komisija var noteikt ievirzes tās rīcības brīvības izmantošanai ar tādiem aktiem kā vadlīnijas tiktāl, ciktāl šajos aktos ir norādoši noteikumi par virzienu, kas jāievēro šai iestādei, un tie nepārkāpj EK līguma noteikumus. Kad Komisija pieņem šādas vadlīnijas, kas paredzētas, lai, ievērojot EK līgumu, precizētu kritērijus, ko tā paredz piemērot, īstenojot savu rīcības brīvību, no tā izriet automātisks šīs rīcības brīvības ierobežojums, jo tai ir pienākums ievērot norādes, ko tā pati sev noteikusi (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. decembra spriedumu lietā T-27/02 *Kronofrance*/Komisija, Krājums, II-4177. lpp., 79. punkts un tajā minētā judikatūra). Tātad, kā tas būtībā izriet no pirmā pamata pārbaudes, nekas neļauj secināt, ka, paplašināti attiecinot uzņēmuma jēdzienu attiecībā uz visām lidostām, tostarp reģionālajām lidostām, Komisija būtu pārsniegusi savas pilnvaras.

209 Tāpat arī ir jānoraida otrais iebildums un līdz ar to arī viss septītais pamats.

Par astoto pamatu, kas izriet no apgalvotā atbalsta summas pretrunīgā rakstura un nepietiekama pamatojuma

Lietas dalībnieku argumenti

210 Prasītājas apgalvo, ka Lēmums esot pretrunīgs. No vienas puses, tajā apgalvotā atbalsta summa ir noteikta EUR 350 miljonu apmērā (1. pants), un, no otras puses, tajā ir noteikts, ka dažus izdevumus, kas attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu un kas novērtēti EUR 108,2 miljonu apmērā, nevar kvalificēt par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē (182. un nākamie apsvērumi). Šādas pretrunas prasītājām radot smagas tiesiskās sekas. Proti, saskaņā ar judikatūru tām ir pienākums maksāt procentus no atbalsta summas par laika posmu no atbalsta piešķiršanas līdz tā atļaušanai, kas tā nav sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma radīto izmaksu atmaksas gadījumā. Šajā gadījumā starpība ir aptuveni EUR 25 miljoni. Turklāt šāda pretruna radītu šķērsli tam, lai prasītājas un to partneri varētu juridiski korekti kvalificēt topošo infrastruktūru finansēšanu, jo Lēmumā Komisija kā valsts atbalstu ir kvalificējusi kompensācijas maksājumus par sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu, tādējādi pakļaujot tos paziņošanas pienākumam.

211 Prasītājas apgalvo, ka Lēmums būtu jāatceļ tā pretrunīgā rakstura dēļ un jautājums esot pat par to, vai, ņemot vērā tā nelikumības pakāpi, to nevajadzētu uzskatīt par juridiski nepastāvošu. Turklāt tās uzskata, ka Lēmumā ietvertās pretrunīgās norādes esot kļūda pamatojumā un tātad EKL 253. panta pārkāpums, pamatojoties uz ko arī Lēmums būtu jāatceļ. Pirmkārt, prasītājām, kā arī *Land Saxen* un Vācijas Federatīvajai Republikai, balstoties uz Lēmumu, būtu jāspēj noteikt, kura no attiecīgā atbalsta daļām ir kvalificēta kā valsts atbalsts un kura no daļām ir kvalificēta kā kompensācijas

pasākums, kas nav valsts atbalsts, un, otrkārt, Vispārējā tiesa, ņemot vērā Lēmuma pretrunīgo raksturu, nevarētu veikt savu pārbaudi.

212 Saistībā ar Komisijas argumentāciju, saskaņā ar kuru tai nebija svarīgi noskaidrot jautājumu par sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma radīto izmaksu kvalificēšanu, prasītājas iebilst, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 1. pantā ir nepārprotami atspoguļojusi apgalvotā atbalsta summu, bet turpretī no šīs summas nav atskaitījusi kompensācijas maksājumus, kurus tā atzīst par pastāvošiem. Līdz ar to jautājums, vai prasītājas varēja atšifrēt apgalvotā atbalsta summu, neesot galvenais.

213 Runājot par judikatūru, saskaņā ar kuru pietiek ar to, ka lēmumā ir norādes, kas ļauj tā adresātam pašam bez lielām grūtībām noteikt atbalsta summu, prasītājas apgalvo, ka tā neļauj noraidīt iebildumu, kas izriet no Lēmuma pretrunīgā rakstura. Turklāt šī judikatūra attiecas vienīgi uz negatīviem lēmumiem, nevis uz pozitīviem lēmumiem, tādējādi tā neattiecoties uz šo gadījumu. Katrā ziņā tā apstiprina prasītāju argumentāciju, ņemot vērā to, ka Lēmumā nav nepārprotamu norāžu, kas ļautu tā adresātam vai prasītājām bez lielām grūtībām noteikt atbalsta summu. Līdz ar to pat valsts tiesa nevarētu veikt tai uzticētos pienākumus un tai vajadzētu lūgt palīdzību Komisijai. Tomēr šāda iespēja nemazinātu apstrīdētā Lēmuma pretrunīgo raksturu.

214 Saistībā ar argumentāciju, saskaņā ar kuru kompensācijas maksājumi bija norādīti tikai vēlīnā procesa stadijā, tas neattaisnojot pretrunīga lēmuma pieņemšanu. Pirmkārt, prasītājām neesot bijusi nekāda ietekme šajā sakarā, un, otrkārt, attiecīgā informācija esot pievienota lietas materiāliem vairākus mēnešus pirms Lēmuma pieņemšanas un tātad to bija iespējams ņemt vērā. Pat ja šie argumenti tika iesniegti tikai neilgi pirms Lēmuma pieņemšanas, Komisijai tomēr esot bijis pienākums noturēt procedūru labā

un pienācīgā veidā un tātad vajadzības gadījumā bez jebkādas kavēšanās veikt papildu izmeklēšanu.

215 Komisija vispirms apgalvo, ka tā Lēmumā varēja atstāt nenoskaidrotu jautājumu par sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma radīto izmaksu kvalificēšanu, ņemot vērā to, ka tas neietekmētu tās pārbaudes rezultātu. Lai kāda arī nebūtu Vācijas iestāžu izvirzītā pieļaujamā izdevumu daļa, kas rodas saistībā ar minēto uzdevumu finansēšanu, Komisija pret šo finansējumu neesot cēlusi nekādus iebildumus. Tai nebija galīgi jānosaka, kādā mērā šis valsts finansējums nav valsts atbalsts vai kādā mērā tas ir atļauts valsts atbalsts.

216 Komisija turklāt atgādina, ka saskaņā ar judikatūru neviens Savienības tiesību noteikums neparedz, ka Komisijai, uzdodot atmaksāt valsts atbalstu, kas atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu, ir jānosaka precīza atmaksājamā atbalsta summa. Pietiek ar to, ka tās lēmums ietver norādes, kas ļauj tā adresātam pašam bez lielām grūtībām noteikt šo summu. Ja pat nelikumīga atbalsta gadījumā nav nepieciešams lēmumā norādīt precīzu atbalsta summu, šāda prasība nepastāv arī pozitīva lēmuma gadījumā.

217 Turklāt Komisija uzsver, ka Vācijas iestādes tikai vēlīnā procesa stadijā esot apgalvojušas, ka nozīmīga valsts finansējuma daļa bija domāta valsts varas pilnvaru īstenošanas uzdevumu veikšanai. Līdz ar to pilnīga minēto iestāžu iesniegto izmaksu analīze būtu kavējusi Lēmuma pieņemšanu.

218 Tāpat arī Komisija atzīst, ka saskaņā ar judikatūru attiecībā uz nelikumīgiem atbalstiem, kurus tā ir atļāvusi, valsts tiesai esot pienākums piespriest samaksāt procentu maksājumus par laika posmu no atbalsta piešķiršanas līdz brīdim, kad Komisija to ir atļāvusi. Lai šo uzdevumu varētu veikt, šai tiesai ir jāvar aprēķināt to atbalsta daļu, kas ir nelegāla, bet saderīga. Tomēr šādā gadījumā Tiesa varētu vērsties Komisijā pēc palīdzības saskaņā ar savstarpējās palīdzības principu, kas izriet no EKL 10. panta un Komisijas Paziņojuma par sadarbību starp dalībvalstu tiesām un Komisiju valsts atbalsta jomā (OV 1995, C 312, 8. lpp.). Arī saskaņā ar judikatūrā paredzēto valstu tiesu un Komisijas kompetenču sadalījumu pietiekot ar to, ka Komisija norāda atbilstošos kritērijus, kā tā to arī ir izdarījusi Lēmumā. Turpretī nevar pieprasīt, lai tā savā pozitīvajā Lēmumā detalizēti noteiktu no kopējās summas piešķirto nelikumīgo, bet saderīgo atbalsta daļu vai pat noteiktu atmaksājamo procentu summu par priekšlaicīgi piešķirto pabalstu.

219 Šādos apstākļos, ja pietiek vienīgi ar to, ka Komisija atzīst, ka piešķirtā atbalsta maksimālā summa, proti, EUR 350 miljoni, ir saderīga ar kopējo tirgu, bez vajadzības galīgi noteikt, kādā mērā atsevišķas šīs summas daļas būtu uzskatāmas par tādām, kas nav valsts atbalsts, Lēmums neesot pretrunīgs.

220 Komisija piebilst, ka, interpretējot Lēmuma rezolutīvo daļu saskaņā ar tā apsvērumiem, ir skaidrs, ka tā ir apstiprinājusi atbalstu EUR 350 miljonu apmērā dienvidu skrejceļa paplašināšanai. Pilnīga iepazīšanās ar Lēmumu tātad neatstātu nekādas šaubas par tā rezolutīvās daļas saturu. Līdz ar to grūtības, ar kurām sastopas prasītājas, neattiecas uz Lēmuma interpretāciju, bet gan uz jautājumu, vai valsts tiesas procesa ietvaros Komisijai būtu precīzi jāaprēķina tā ieguldījuma daļa, kas nav valsts atbalsts.

Komisija šādu pieņēmumu noraida, pamatojoties uz Savienības tiesas un valsts tiesas uzdevumu sadalīšanu, kā arī uz judikatūru, saskaņā ar kuru pat negatīva lēmuma gadījumā Komisijai nav pienākuma aprēķināt atgūstamo atbalsta summu.

221 Visbeidzot, ņemot vērā to, ka tā savā lēmumā par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu ir pārbaudījusi *FLH* uzņēmuma statusu un līdz ar to EKL 87. panta 1. punkta piemērojamību un ka tā ir atsaukusies uz privātā investora kritērija piemērošanu, Komisija nepiekrīt argumentam, kas izriet no apstākļa, ka prasītājas atbilstošo informāciju esot iesniegušas pirms Lēmuma pieņemšanas. Ja tā būtu aplūkojusi šo jautājumu šajā procesa stadijā, tas būtu kavējis procesu. Saistībā ar piezīmi, ka Komisijai nav jāievēro laika ierobežojumi, tā uzsver, ka tā principā cenšas izskatīt lietu pēc iespējas ātrākā laikā.

Vispārējās tiesas vērtējums

222 Ir jāatgādina, ka pretruna lēmuma pamatojumā ir pienākuma, kas izriet no EKL 253. panta, pārkāpums, kurš var ietekmēt konkrētā akta spēkā esamību, ja tiek pierādīts, ka šīs pretrunas dēļ akta adresāts nav varējis uzzināt visu vai daļēju patieso lēmuma pamatojumu un ka tāpēc akta visa rezolutīvā daļa vai daļa no tās nav juridiski pamatota (Pirmās instances tiesas 2000. gada 30. marta spriedums lietā T-65/96 *Kish Glass*/Komisija, *Recueil*, II-1885. lpp., 85. punkts).

223 Turklāt vienīgi akta rezolutīvā daļa var radīt saistošas juridiskas sekas (šajā ziņā skat. Tiesas 1997. gada 15. maija spriedumu lietā C-355/95 P *TWD*/Komisija, *Recueil*, I-2549. lpp., 21. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. novembra spriedumu lietā T-251/00 *Lagardère* un *Canal+*/Komisija, *Recueil*, II-4825. lpp., 67. punkts).

224 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka saskaņā ar Lēmuma 1. pantu valsts atbalsts EUR 350 miljonu apmērā, ko Vācijas Federatīvā Republika vēlas piešķirt Leipcigas-Halles lidostai jaunā dienvidu skrejceļa un tam nepieciešamā aprīkojuma būvniecībai, ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

225 Ir jākonstatē, ka Lēmuma 12. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka, uzsākot formālās izmeklēšanas procedūru, tā aprēķināja, ka jaunā dienvidu skrejceļa būvniecība esot finansēta ar valsts kapitāla ieguldījumu EUR 350 miljonu apmērā. Turklāt pēc tam, kad tā Lēmuma 180. apsvērumā atgādināja, ka funkciju finansēšana, kas pieder pie sabiedrības drošības vai kārtības uzturēšanas pienākumiem vai ar to saistītām infrastruktūrām, nav uzskatāma par valsts atbalstu, Komisija Lēmuma 182. apsvērumā atzina, ka šajā gadījumā noteiktas izmaksas ietilpst valsts uzdevumu jomā. Šīs izmaksas attiecas uz drošības un policijas funkcijām, ugunsdrošības un sabiedriskās kārtības pasākumiem, uzņēmumu drošību, meteoroloģiskajiem pakalpojumiem un gaisa satiksmes kontroli Vācijā. Komisija Lēmuma 183. apsvērumā ir arī atzinusi, ka, tā kā šie pasākumi ietilpst valsts uzdevumu jomā, konkrētās izmaksas nevar uzskatīt par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Šajā ziņā tā ir norādījusi, ka, pat ja tā piekristu Vācijas iestāžu argumentiem, ka šīs izmaksas nekādi nav uzskatāmas par valsts atbalstu, tas neietekmētu šīs lietas iznākumu, un ka arī tad, ja šīs izmaksas būtu uzskatāmas par valsts atbalstu, tad runa būtu par atļautu atbalstu. Līdz ar to Komisija uzskatīja, ka šajā jautājumā nav jāsniedz galīgais vērtējums.

226 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka, lai arī Komisija Lēmuma 182. un 183. apsvērumā atzina, ka noteiktas izmaksas, kas attiecas uz kapitāla ieguldījumu, ietilpst valsts uzdevumu jomā un tās tātad nevar kvalificēt par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta

nozīmē, tā tomēr Lēmuma 1. pantā noteica, ka kapitāla ieguldījums kopumā ir valsts atbalsts.

227 Protams, neviens Savienības tiesību noteikums neparedz, ka Komisijai, uzdodot atmaksāt valsts atbalstu, kas atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu, ir jānosaka precīza atmaksājamā atbalsta summa. Pietiek ar to, ka Komisijas lēmums ietver norādes, kas ļauj tā adresātam pašam bez lielām grūtībām noteikt šo summu (šajā ziņā skat. 1988. gada 13. jūlija spriedumu lietā 102/87 Francija/Komisija, *Recueil*, 4067. lpp., 33. punkts).

228 Tomēr, neizvērtējot, vai šāds princips attiecas arī uz tādu situāciju, kurā Komisija atzīst atbalstu par saderīgu ar kopējo tirgu, ir jāuzskata, ka gadījumos, kad tā nolemj lēmuma rezolutīvajā daļā norādīt valsts atbalsta summu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, tai ir jānorāda šī atbalsta precīza summa.

229 Nelikumīga atbalsta precīzai summai, ko Komisija ir norādījusi galīgajā lēmumā, ar ko konstatē minētā atbalsta saderību ar kopējo tirgu EKL 87. panta nozīmē, ir vēl lielāka nozīme tādēļ, ka tā var atstāt sekas uz procentu summu, ko var piespriest samaksāt atbalsta saņēmējam. Valsts tiesai ir pienākums, piemērojot Savienības tiesības, atbalsta saņēmējam piespriest procentu maksājumu par visu nelikumības periodu (skat. spriedumu lietā *CELF*, minēts iepriekš 60. punktā, 55. punkts). Tomēr šo procentu summa būs atkarīga it īpaši no valsts atbalsta summas kā tādas. Faktiski attiecīgie procenti ir jāaprēķina, pamatojoties tieši uz valsts atbalsta kopējo summu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, nevis uz to nelikumīga atbalsta summas daļu, ko uzskata par saderīgu ar kopējo tirgu. Turklāt šajā gadījumā prasītājas tiesas sēdē norādīja, ka tās ir maksājušas procentus par nelikumības periodu, pamatojoties uz kopējo summu EUR 350 miljonu apmērā, kas norādīta Lēmuma 1. pantā.

230 Tomēr valsts atbalsta summa, kas paredzēta Lēmuma 1. pantā, šķiet kļūdaina, ņemot vērā Lēmuma 182. un 183. apsvērumā minētos iemeslus, jo, kā tas jau norādīts, no šiem apsvērumiem izriet, ka summas, kas attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem, nav valsts atbalsts un ka tās būtu jāatskaita no kopējās kapitāla ieguldījuma summas, proti, EUR 350 miljoniem, kas ir kvalificēti kā valsts atbalsts.

231 Komisijas arguments, saskaņā ar kuru Vācijas iestādes tikai vēlīnā procesa stadijā ir apgalvojušas, ka nozīmīga valsts finansējuma daļa bija domāta publiskās varas pilnvaru īstenošanas uzdevumu veikšanai, ir jānoraida. Pirmkārt, no Lēmuma 183. apsvēruma skaidri izriet, ka Komisija apzināti uzskatīja, ka tai nebija nepieciešams lemt par jautājumu, vai dažu izdevumu finansēšana varētu būt valsts atbalsts, tādēļ, ka, pat pieļaujot, ka tas tā ir, šajā gadījumā runa būtu par atļautu valsts atbalstu. Tā turpretī nav atsaukusies uz novēlotu informācijas paziņošanu. Otrkārt, kā norādījušas prasītājas un kā arī izriet no Regulas Nr. 659/1999 13. panta 2. punkta, Komisijai tāda nelikumīga atbalsta gadījumā kā šajā lietā aplūkotais nav pienākuma ievērot nevienu obligātu vai aptuvenu termiņu, pieņemot savus lēmumus.

232 Tāpat arī ir jānoraida Komisijas arguments, saskaņā ar kuru, interpretējot Lēmuma rezolutīvo daļu saskaņā ar tā apsvērumiem, ir skaidrs, ka Komisija ir atļāvusi atbalstu maksimāli EUR 350 miljonu apmērā dienvidu skrejceļa paplašināšanai. Patiesībā, kā tas arī izriet no iepriekš minētā, jautājums, uz kuru ir jāatbild šajā gadījumā, ir nevis par to, kāda ir saderīgā atbalsta summa, bet gan, kāda ir atbalsta kā tāda summa. Tomēr, apskatot kopā Lēmuma 182. un 183. apsvērumu, kā arī 1. pantu, rodas iepriekš 226. punktā minētās pretrunas, līdz ar ko Komisija kļūdaini apgalvo, ka Lēmums nerada nekādas šaubas attiecībā uz tā rezolutīvās daļas saturu. Katrā ziņā, tā kā Lēmuma rezolutīvā daļa ir skaidra un nepārprotama tiktāl, ciktāl tajā attiecīgā atbalsta summa noteikta EUR 350 miljonu apmērā, tā nav jāinterpretē, ņemot vērā Lēmuma motīvu daļu. Vienīgi lēmuma rezolutīvajā daļā izmantotā formulējuma neskaidrības gadījumā interpretācija ir jāveic, atsaucoties uz lēmuma motīvu daļu (Pirmās instances

tiesas 2003. gada 11. decembra spriedums lietā T-59/99 *Ventouris*/Komisija, *Recueil*, II-5257. lpp., 31. punkts).

233 No iepriekš minētā izriet, ka Lēmuma 1. pants ir jāatceļ tiktāl, ciktāl tajā valsts atbalsts, ko Vācijas Federatīvā Republika vēlas piešķirt Leipcigas-Halles lidostai jauna dienvidu skrejceļa un tam nepieciešamās lidostas infrastruktūras būvniecībai, ir noteikts EUR 350 miljonu apmērā.

Par tiesāšanās izdevumiem

234 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Atbilstoši Reglamenta 87. panta 3. punkta pirmajai daļai, ja abiem lietas dalībniekiem spiedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai ja pastāv izņēmuma apstākļi, Vispārējā tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Visbeidzot, atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai un trešajai daļai, pirmkārt, dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas un, otrkārt, Vispārējā tiesa var nolemt, ka personām, kas iestājušās lietā, savi tiesāšanās izdevumi jāsedz pašām.

235 Tā kā prasītājām lietā T-443/08 šis spriedums ir nelabvēlīgs, tām jāsedz savi, kā arī jāatlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumi šajā lietā saskaņā ar tās prasījumiem.

236 Tā kā prasītājām lietā T-455/08 spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Vispārējā tiesa ir veikusi taisnīgu lietas apstākļu izvērtējumu, nolemjot, ka katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

237 Visbeidzot, atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai un trešajai daļai *ADV* un Vācijas Federatīvā Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus lietās T-443/08 un T-455/08 pašas.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) lietas T-443/08 un T-455/08 tiek apvienotas sprieduma taisīšanai;

2) prasību lietā T-443/08 noraidīt kā nepieņemamu;

3) atcelt Komisijas 2008. gada 23. jūlija Lēmuma 2008/948/EK par Vācijas Federatīvās Republikas pasākumiem par labu *DHL* un Leipcigas-Halles lidostai 1. pantu tiktāl, ciktāl tajā valsts atbalsts, ko Vācijas Federatīvā Republika vēlas piešķirt Leipcigas-Halles lidostai jauna dienvidu skrejceļa un tam nepieciešamās lidostas infrastruktūras būvniecībai, ir noteikts EUR 350 miljonu apmērā;

4) pārējā daļā prasību lietā T-455/08 noraidīt;

5) *Freistaat Sachsen* un *Land Sachsen-Anhalt* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus lietā T-443/08;

6) *Mitteldeutsche Flughafen AG* un *Flughafen Leipzig-Halle GmbH* sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas;

7) Komisija sedz pati savus tiesāšanās izdevumus lietā T-455/08;

8) Vācijas Federatīvā Republika un *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV* (*ADV*) sedz pašas savus tiesāšanās izdevumus lietās T-443/08 un T-455/08.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 24. martā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture ..... II - 1321

Lēmums ..... II - 1324

Fakti pēc lēmuma pieņemšanas ..... II - 1326

Tiesvedība ..... II - 1327

Lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 1329

Par pieņemamību ..... II - 1330

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1330

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1334

Par lietas būtību ..... II - 1343

Par pirmo pamatu, kas izriet no EKL 87. panta 1. punkta pārkāpuma ..... II - 1344

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1344

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1350

Par otro pamatu, saskaņā ar kuru *FLH* nevarēja būt valsts atbalsta saņēmēja ..... II - 1361

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1361

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1363

Par trešo pamatu, saskaņā ar kuru *FLH* nevar vienlaicīgi kvalificēt par valsts atbalsta sniedzēju un saņēmēju ..... II - 1366

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1366

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1367

Par ceturto pamatu, kas izriet no atpakaļejoša spēka aizlieguma, tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un vienlīdzības principu pārkāpuma ..... II - 1370

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1370

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1373

Par piekto pamatu, saskaņā ar kuru ar 2005. gada vadlīnijām ir pārkāptas primārās tiesības ..... II - 1377

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1377

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1380

Par sesto pamatu, kas attiecas uz procesuālo noteikumu pārkāpumu ..... II - 1380

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1380

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1381

Par septīto pamatu, kas izriet no EK līgumā paredzēto kompetenču sadalījuma pārkāpuma ..... II - 1384

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1384

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1386

Par astoto pamatu, kas izriet no apgalvotā atbalsta summas pretrunīgā rakstura un nepietiekama pamatojuma ..... II - 1389

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1389

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 1393

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 1397